

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ❧ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1874 ❧ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Β'.

Προβαίνοντες θαρρούντως εις τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευτέρου τούτου φυλλαδίου τοῦ «Ζακυνθίου Ἀνθῶνος» ἰερὸν θεωροῦμεν καθήκον νὰ προτάξωμεν αὐτοῦ τὰς ἀκραιφνεστέρας ἡμῶν εὐχαριστίας·

1.^{ον} Πρὸς τοὺς φιλομούσους ἡμῶν Συνδρομητὰς καὶ πρὸς τοὺς τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν ἐπὶ συνδρομῇ πεμφθέν εὐμενῶς ὑποδεξαμένους, καὶ τοιοῦτοτρόπως μὴ φεισθέντας δὲ ο λεπτῶν καὶ ἡμίσεως τὴν ἡμέραν, ὅπως ἐνθαρρύνωσι καὶ προαγάγωσι τὸ μόνον τοιοῦτου εἶδους σύγγραμμα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκδιδόμενον.

2.^{ον} Πρὸς τὸν ἐγχώριον, τὸν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τὸν τῆς πρωτεύουσας τύπον λίαν κολακευτικῶς καὶ ὑπὲρ ἀξίαν περὶ τοῦ ἔργου ἡμῶν ἀποφηνάμενον.

(ΖΑΚ. ΑΝΘ. ΕΤΟΣ Α.)

3.^{ον} Πρὸς τοὺς ἐνταῦθα λογίους, οἵτινες ἅμα τῇ ἐκδόσει τοῦ πρώτου φυλλαδίου, ἀμέσως καὶ αὐθορμήτως προσήνεγκον ἡμῖν τὴν βαρύτεμον αὐτῶν σύμπραξιν καὶ ὧν τινες φιλοφρόνως ἐπροβλημαποιήθησαν τὰς στήλας τοῦ δευτέρου τούτου φυλλαδίου διὰ τῶν ἀξιολόγων αὐτῶν ἔργων νὰ τιμῆσωσιν.

Ἐνθαρρυνθέντες πέραν τῶν ἡμετέρων ἐλπίδων σκοπὸν προεθέμεθα ἵνα ὅσον ἐνεσι τελειότερον καταστήσωμεν τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν, καὶ ἰδοὺ μετέβημεν εἰς τὸ κάλλιστον τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τυπογραφείων, ὅπως καὶ ἡ ἐκτύπωσις αὐτοῦ γίνῃ ἐντελής. Δὲν ἐφείσθημεν οὐδὲ θὰ φεισθῶμεν πάσης δαπάνης ὅπως φανῶμεν ἀντάξιοι τῆς εὐμενοῦς ὑποδεξιότησεως ἧς ἐτύχομεν ἀπὸ τοῦ Α' φυλ-

λαδίου, καὶ ἐὰν ἕιεροί συνδρομηταὶ προσεθῶσι, τὰ παρ' αὐτῶν εἰσπραττόμενα θέλουσι χρησιμεύσει εἰς προμήθειαν εἰκόνων ὡς καὶ μουσικῆς διὰ κλειδοκύμβαλον, ἀφοῦ σκοπὸς κερδοσκοπίας δὲν ἐνεφιλοχώρησεν ἡμῖν, καὶ τὸ ὠραῖον φῶλον εὐμενὲς τὸ βλέμμα ἔστρεψε καὶ τὴν ἀβρὰν αὐτοῦ χεῖρα πρὸς τὸν ἀρτιούσατον ἀνθῶνα ἔτεινεν ὅπως δρέψῃ ἐξ αὐτοῦ τὰ μόλις φυέντα ἀνθη του.

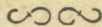
Η ΣΥΝΤΑΞΙΣ.

ΕΠΙΛΟΓΟΡΙΑ.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΜΟΥΤΣΗΣ

ΚΑΙ

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΙΑ. (*)

Ἐὰν ξένος τις ἢ ἰταλὸς μὴ γεννηθεὶς ἐν Βονωνίᾳ, περιερχόμενος τὴν ἀρχαίαν τῆς σοφίας μητέρα, καὶ ἐκ τῶν δύο περιωνύμων πύργων δρῶμενος, τραπῆ σήμερον τὴν τοῦ Ἁγ. Βιταλίου ὁδὸν, θέλει εὐρεῖ ἕως ὀλίγα βήματα μόνον τῆς πύλης τῆς πόλεως ἀπέχοντα, πρὸς δεξιάν, οἶκον παλαιὸν, εὐρὺν, μονώροφον καὶ λίαν ἄκομψον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Εἶπομεν δὲ

(*) Ἡ ἀνωτέρω σπουδαιοτάτη μονογραφία ἅμα δὲ καὶ κριτικὴ διακριτῶν πραγματευομένη θέμα ἀγνωστον ἕως τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων, τοῦτέστι τὴν ἰταλικὴν ἐπιγραφίαν, τὴν περιπαθὴ καὶ ἐνίοτε θούριον ταύτην ποιήσιν, ἐν ᾗ ἡ ἔρρυθμος καὶ τεχνήσασα διάταξις τῆς λέξεως καὶ τῆς φράσεως ἐπέχει τὴν θέσιν τοῦ ἐλλείποντος μέτρου, ἐπιστάλη ἡμῖν παρ' ἀνδρὸς ἐκ τῶν τὰ πρῶτα ἐν τοῖς γράμμασι φερόντων, καὶ, μετριοφροσύνης ἕνεκεν, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν πέπλον τοῦ ἀνωνύμου καλύπτοντος. Δυπούμιστα ὅτι ἡ ἐπιφώρεσις τῆς ὕλης ἀναγκάζει ἡμᾶς σήμερον νὰ διακόψωμεν εἰς τὸ σπουδαιότερον αὐτοῦ μέρος τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον τοῦτο ἄρθρον.

ὅτι ἕως θέλει τὸν εὐρεῖ, καθότι πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἐπανείδομεν τὴν ἀρχαϊότητα ἐκείνην, ἣτις ὡς πολλαὶ ἄλλαι παρεμφερεῖς αὐτῇ, ἄγουσα τὸν νοῦν εἰς τοὺς ἀπίοντας χρόνους, ἐνεποιεῖ ἡμῖν τὴν ἠδεῖαν ἐντύπωσιν ἣν ἡ ἰδέα τοῦ παρελθόντος διὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῇ γοητείας διεγείρει ἐν ταῖς ψυχαῖς ταῖς μὴ ἀμοιρούσαις ἕως καὶ τοῦ ἐλαχίστου ποιητικοῦ σπινθήρος.

Οὐχ ἤττον, ὁ γινώσκων ὅτι οἱ πάλαι Κροῖσοι, ἢ καὶ οἱ ἀπλῶς εὐποροῦντες, πιστοὶ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων φρουροὶ, ἔχαιρον πολλῶ πλείον ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν πολυχρῶσων αὐτῶν ταμείων καὶ τῶν σιβαρῶν σκευῶν ἐν τοῖς καρυῖνοις αὐτῶν ἐρμαρίοις ἐσωρευμένων, ἢ ἐπὶ τῇ κατοχῇ κομψοῦ οἴκου καὶ ἐπίσης κομψῶν ἐπίπλων, ὁ γινώσκων τοῦτο θὰ ἠσθάνετο ἀποπνεύσαν ἐκ τῶν φαιῶν τοίχων καὶ τῶν ταπεινῶν παραστάδων τοῦ οἴκου ἐκείνου ἀριστοκρατικὴν τινα ὁσμὴν.

Ἡ θύρα ἰδίως περιεβάλλετο τὸν ἀριστοκρατικὸν τοῦτον τύπον. Αὕτη ἐκοσμεῖτο ὑπὸ ἀναγλύφων ἀρχιτεκτονικῶν χωρισμάτων ὧν τὸ ἔνδον ἐξεῖχεν ἐν σχήματι ἀκίδος ἀδάμαντος, σποδοειδῆς δ' ἦτο τὸ χρῶμα, ὅπερ ἐφαίνετο ἐσχάρα ἢ ὁ χρόνος καὶ ὁ κονιορτὸς ἐφ' ἐτέρας ἕως ὑποπρασίνου ἀποχρώσεως ἀπὸ κοινοῦ ἐπέθηκον.

Ἡ θύρα ἐκείνη ἠνοίγετο πρὸ ἡμισείας ἑκατονταετηρίδος λίαν πρωτῆ. Καθ' ἐκάστην οἱ γείτονες ἔβλεπον ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενον βραχύσωμον γέροντα ὅστις ἐφαίνετο πρὸς ἀγορὰν τῶν τῆς ἡμέρας τροφίμων διευθυνόμενος, ἐνίοτε δὲ κεκυρτωμένην γραίαν ἢ τὴν κεφαλὴν ἐκάλυπτε τὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀνομαζόμενον zendale, ἣτις διασχίζουσα τὴν ὁδὸν εἰσῆρχετο εἰς τὴν ἀπέναντι σχεδὸν τοῦ οἴκου κειμένην ἐκκλησίαν.

Ἀλλὰ μόλις περὶ τὴν ὀγδόην ἢ τὴν ἐνάτην πρωϊνὴν ὥραν εἰσῆρχετο εἰς τὸν οἶκον ἐκείνον παῖς ὀδηγούμενος ὑπὸ τινος δὲ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ ὑπὸ ἡμέραν κατεδείκνυε, τὸν παῖδα δὲ τοῦτον ἠκούλουσαν δύο ἕτεροι, εἶτα τέσσαρες, εἶτα

ἔξ. Ἐὰν δὲ περιεργός τις εἰς τὸν πρόδρομον εἰσδύσας ἔμενεν ἐπὶ τινας σιγμὰς ὠτακουστῶν, ἤθελε βεβαίως ἀκούσει τὴν μονότονον ἐκείνην καὶ παραδόξως ρυθμικὴν ἀπαγγελίαν, ἀναφαίρετον κτήμα τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ὑψηλοῦ παιδῶν, εἴτε τὸ μάθημα αὐτῶν ἀποστηθίζόντων, εἴτε ἀπλῶς μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναγινωσκόντων. Τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο φαινόμενον ἄγει ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οὕτω κατὰ μυστηριώδη φυσικὸν νόμον οἱ πατέρες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐτόνιζον τὰς ὑπ' αὐτῶν ἐκφερομένας λέξεις. Τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι καὶ ὁ σημερινὸς παῖς, προῖον μᾶλλον ἢ ἤττον ἐκπεπολιτισμένων στοιχείων, ἀνατυποῖ σχεδὸν κατὰ πάντα τοὺς πρώτους τῆς ἀνθρωπότητος γόνους; Οἱ Ἀνατολίται, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτοῦ βαρβαρότητος, πρὸς τοὺς πρώτους ἐκείνους τύπους ἠθικῶς συγγενεύουσι, σὺν τούτοις δὲ καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀγρίων, φαίνονται ἄσπμα ἀνακρούμενοι ὁσάκις ἀπλῶς νὰ λαλήσωσι βούλονται.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ παιδικὴ ἐκείνη χορῶδια ἀπέβαινε φορτικὴ καὶ ὀχληρὰ εἰς τὸν ἀκροώμενον, ἤχηρὰ ἀπ' ἐναντίας, ἐναρμόνιος καὶ γλυκεῖα ἀνεπτύσσετο ἡ διακόπτουσα αὐτὴν φωνή. Ἡ φωνὴ αὕτη ἦτο ἡ τοῦ διδάσκοντος. Ἐὰν δ' ἐκείνος ὦν ἐν τῷ προδόμῳ ὠτακουστοῦντα ὑπεθέσαμεν, προῦχώρει ὀλίγον πορρωτέρω, ἐκέκτητο δὲ τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο ὀρμέφυτον τὸ ἀμέσως ἀντιλαμβανόμενον καὶ προμκντεῦον πᾶν τὸ ἄβρον καὶ ὠραῖον, ἤθελε πάραυτα πεισθῆ ὅτι τοῦ διδασκάλου ἐκείνου ἡ ἀποστολὴ δὲν ἦτο βεβαίως ἡ κλίσις τῶν ὀνομάτων καὶ ἡ συζυγία τῶν ῥημάτων. Ἦθελεν εὐχερῶς κατανοήσει ὅτι τὸ δυστυχεὲς ἐκεῖνο θίμα τῆς κοινωνικῆς ἀνιούσης, ἐμφορούμενον ὑπὸ τοῦ αἰσθημάτων τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀξιοπροπέας, καὶ ἀποτροπιαζόμενον τὸ σκαιὸν ἔθος διδασκάλων τινῶν, οἵτινες τοὺς παῖδας στυφελίζοντες καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐντεῦθεν μισούμενοι πᾶσαν πρόδον πικρακωλοῦσι, προσεπάθει νὰ ἐξευγενίσῃ τὸ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἐξάρῃ τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο ἐπάγ-

γελμα, ὅπερ καὶ αὐταὶ ἐν γένει αἱ ἐνεστώσαι κοινωναὶ φαίνονται, ὡς μὴ ὠφειλον, ἀγνωμόνως παραγκωνίζουσαι.

Ἄμα τῇ μεσημβρίᾳ ἡ σφριγῶσα ἐκείνη ὁμὰς ἐξήρχετο τοῦ σχολείου κοσμία καὶ συνεσταλαμένη—ἀνταύγεια ἀναμφιδόλως τοῦ διδασκάλου—καὶ μετὰ τινὰς σιγμὰς ἠκολούθει αὐτὴν μακρόθεν ἀνὴρ εὐτραφῆς καὶ ἔτι νέος, χαρίεις τὴν ὄψιν, ἡμικλείστους κατὰ φυσικὴν διάθεσιν ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς τοξεύοντας ἀκτῖνα ὀξυνοίας ἕμα καὶ πραότητος. Μικρὸν εἶχε τὸ στόμα, κάλλιστα δὲ διαγεγραμμένον, ὅπερ, ὡς πάντες γινώσκουσι, θεωρεῖται αἴσιον ἠθικὸν σύμπτωμα· τὸ πρόσωπον ἐκοσμεῖτο ὑπὸ δύο ἐπιμελῶς περιπεποιημένων παρειάδων, καθάρωτατος δὲ καὶ σχεδὸν κομψὸς ἦτον ὁ ἱματισμός.

Ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἐκκαλεῖτο Λουδοβίκος Μούτσης. Ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἔμελλε διαπρεπεστάτην νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ συγχρόνῳ γραμματολογίᾳ θέσιν, ἦτο ὁ μέλλον ἠγῆτωρ τῆς ἰταλικῆς ἐπιγραφίας, εἰς τῶν καθ' ἡμᾶς μεγίστων ποιητῶν, καθότι βεβαίως ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἐγκαινισθεῖσα ἐπιγραφία δὲν δύναται ἄλλως νὰ κληθῆ ἢ καθαρὰ λυρικὴ ἔμπνευσις. Εὐτυχῶς παρῆλθε, καὶ ἐλπίζομεν ἀνεπιστρεπτει, ὁ καιρὸς τῶν ἐμπαθῶν ἐκείνων ἀμφισβητήσεων, αἵτινες πρὸ μικροῦ ἔτι συνετάρασσον τὴν ἐνίοτε παραπαίουσαν χορείαν τῶν σοφῶν, ἐὰν δηλονότι ἢ μᾶλλον εὐφάνταστος καὶ περιπαθῆς πεζογραφία δύναται νὰ περιβληθῆ τὸ ὑψηλὸν τῆς ποιήσεως ὄνομα, ἐὰν ἡ ποιήσις συνίσταται κυρίως εἰς τὴν καλλιπέειαν ἢ εἰς τὸ πρωτότυπον τῶν ἰδεῶν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζητήματα, ἅτινα σήμερον τὰς ὥρας τῆς σχολῆς γυμνασιακοῦ μαθητοῦ δύναται μόνον ν' ἀσχολήσωσι.

Ἀπελθὼν ὁ Μούτσης ἐκ Πράτου τῆς Τοσκάνης, τῆς γενετείρας αὐτοῦ γῆς, δυνάμει τῆς γνωστῆς ἐκείνης καὶ σπανίως

ψευδομένης παροιμίας—μηδεις προφήτης εν τῇ ἐαυτοῦ πατρίδι—μετέβη εἰς Βοωνίαν ὅπως διδάξῃ τὰ ἰταλικά καὶ λατινικά γράμματα, ἐν οἷς ἡ φυσικὴ αὐτοῦ ὀξύνοια καὶ ἐνδελεχὴς μελέτη κατέστησαν αὐτὸν ὑπὲρ πάντα ἄλλον φιλόλογον ἐντριβῆ καὶ εὐμαθέστατον. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σοφῇ Βοωνίᾳ δὲν ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοσοῦτον γενικὴ καὶ ἀκμαία ἢ πρὸς τὴν πραγματικὴν παιδείαν ἔφεσις, ἀντὶ νέων οὐς ἐπόθει νὰ ποτίσῃ διὰ τῶν ζειδῶρων ναμάτων τῆς μεγάλης καὶ ὑψηλῆς γραμματολογίας, δὲν εὗρεν ἢ παιδᾶς οὐς ἠναγκάσθη νὰ διδάξῃ τὰ πρῶτα τῆς πατρῴου γλώσσης στοιχεῖα, μετερχόμενος τὸ ἄδοξον ἴσως πλὴν εὐγενὲς καὶ κοινωφελέστατον τοῦ παιδαγωγοῦ ἔργον. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο πολλῶ ὑποδεέστερον τῆς μεγάλης τοῦ ἀνδρὸς ἀξίας, ἦτο δυστύχημα, ἦτο αἴσχος. Οὐχ ἦττον εὐτυχῆ ἐλόγησεν ἑαυτὸν ὁ Μούτσης ἄτε δυνηθεὶς περὶ ἑαυτὸν τοὺς μικροὺς ἐκείνους παῖδας νὰ συσπειρώσῃ, οὐς ἀκολούθως τοσοῦτον περιπαθῶς ἠγάπα, ὥστε ὁσάκις ἐπορεύετο εἰς τὸ πεπαλαιωμένον οἶκημα, ἐν τῇ γοθηκῇ τοῦ ὁποίου αἰθούσῃ ἐδίδασκεν, ἐτάχυνε τὸ βῆμα ὡς εἰς πανήγυριν σπεύδων. Τοιοῦτοτρόπως ὁ μεγάλεπιθόλος οὗτος ἀνὴρ καταδείκνυε τὸ ἄφικτον ἐκεῖνο φίλτρον, ὅπερ ὡς διαυγῆς πηγὴ ἀνέβλυσεν ἀκολούθως ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ, περιρραίνουσα τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἔργα δι' ὧν ἠλέκτρισε καὶ συνεκίνησε σύμπασαν τὴν Εὐρώπην.

Ναί· οἱ τότε γονεῖς οὐχὶ διάφοροι ὡς πρὸς τοῦτο τινῶν τῶν καθ' ἡμᾶς γονέων, καὶ ὁμολογουμένως οὐχὶ ἄνευ εὐλογησαν τοὺς τινὲς αἰτίας, ὀλίγον κηδόμενοι τῆς ἐμβριθοῦς ἐκείνης παιδεύσεως ἥτις τὸν νοῦν διδάσκει ὀρθῶς νὰ σκέπτηται καὶ τὰς ἐνοίας τῶν μεγάλων συγγραφέων νὰ ἐρμηνεύῃ, πρὸς τούτοις δὲ καὶ εἰς τὰ τοῖς πᾶσιν ἀναγκαῖα γραμματικὰ δεόντως νὰ ἐμβαθύνῃ, περιωρίζον ὀλόκληρον τῶν τέκνων αὐτῶν τὴν μάθησιν εἰς τὸ ἀριθμεῖν καὶ εἰς τὸ ψελλίζειν τὴν πατριὸν γλῶσσαν καρυ-

κευομένην ὑπὸ τῶν τοσκανικῶν ἰδιωτισμῶν καὶ προφορᾶς, τῆς γενικῶς, ἀγνωστῆς ἐὰν δικαίως ἢ ἀδίκως, θεωρουμένης ὡς ἡ εὐηχοτέρα ἀπασῶν τῶν λοιπῶν τῆς Ἰταλίας διαλέκτων.

Τὸ τοιοῦτον κοινωνικὸν φαινόμενον δύναται ἐν μέρει νὰ ἐξηγηθῇ ὁ φυσικὸς καὶ ἐθνογραφικὸς ἐκεῖνος λόγος, ὁ διδάσκων ἡμᾶς ὅτι τὰ μεσημβρινὰ κλίματα, ἥκιστα τὴν μελέτην ὑποβοηθοῦντα, σπουδαίως παρακωλύουσι πᾶσαν διανοητικὴν καλλιέργειαν καὶ μόρφωσιν. Οὐμῆρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπαγωγὰ καὶ διὰ μυρίων θελκτικῶν ἀντιπερισπασμῶν τὸν νοῦν ἀπασχολοῦντα, τὰ μεσημβρινὰ ταῦτα κλίματα γενῶσι καὶ ὑποθάλλουσιν ἐν τε τῷ σώματι καὶ τῷ νῷ τὴν νωθρὰν ἐκείνην καὶ χαῦνον διάθεσιν τὴν ἐν ταῖς ἡδοναῖς μόνον ἐντροφῶσαν καὶ περὶ τῶν σπουδαίων ὀλοσχερῶς ἀφροντισοῦσαν. Τοῦ φαινομένου τούτου ἐπιφανεῖς ἐξαιρέσεις ὑπάρχουσιν αἱ ἀρχαῖαι Ἀθηναὶ καὶ ἡ γηραιὰ Φλωρεντία, δίδυμοι ἀστέρες τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν τῆς εὐγνωμονούσης ἀνθρωπότητος εἰσέτι καταυγάζοντες. Ἐκτὸς τούτου ἐν τῇ ἐποχῇ ἢ μετάρσιος τοῦ Μούτση διάνοια κατήρχετο χαμαιπετῆς καὶ ἄσημος ἐπὶ τοῦ ἀφανοῦς ἀναλογίου νηπιακοῦ σχολείου, τὸν πρὸ μικροῦ καταρρεύσαντα δεσποτιμῶν, μεγαλοπρεπῆ ἄλλως τε καὶ ἐξοχον, ἄτε ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας ἐνασκούμενον, διεδέξατο ἡ παλινόρθωσις τῆς γεγηρακυίας τυραννίδος ἥτις καίπερ εὐτελής καὶ χαμαιζῆλος ὠρθοῦτο οὐχὶ ὀλιγώτερον τῆς προηγουμένης βαρεῖα καὶ διττῶς φοβερά ὡς δίστομος πέλεκυς. Ἡ δολία αὕτη καὶ πονηρὰ τυραννὶς ἢ τὴν περιουσίαν τῶν ἀτυχῶν ὑπνῶδων ἀπλήστως ἐκμηζῶσα, ἢ ἐκνευρίζουσα τὸ φρόνημα, ἢ πιέζουσα τὸν νοῦν καὶ ἀπὸ τῶν εὐγενῶν ὑπὲρ μαθήσεως καὶ πατριδος ἀγῶνων αὐτοὺς ἀποτρέπουσα, ἐντὸς τοῦ στενοῦ καὶ ταπεινοῦ κύκλου τῶν βιοποριστικῶν προσπαθειῶν ἀδυσωπῆτως περιέκλειε πᾶσαν αὐτῶν νοητικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνέργειαν. Κατὰ συνέπειαν, ἐνῶ οἱ πλεῖστοι τῶν πλουσίων κατὰ τὸ πατροπαράδοτον αὐ-

τῶν ἔθος τὰς ἡδονὰς μόνον ἐθήρευον, οἱ ἄποροι καὶ πολυάριθμοι ἄστοι πᾶν ἄλλο ἐσκέπτοντο ἢ ὅπως τὸ λίαν ὑποπτον προσενέγκωσι ταῖς μούσαις θυμῆμα. Πράγματι τοσοῦτον ὑποπτα τὰ γράμματα ἀπέβαινον εἰς τοὺς ἐν τῷ σκοτεινῷ μόνον δυναμένους νὰ βασιλεύσωσιν, ὥστε ἐν αὐτῷ τῷ Πανεπιστημίῳ κενὴ λέξις ἦτο ἡ φιλολογικὴ σχολή.

Οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι νέοι ἠναγκάζοντο ἐπομένως νὰ συγχρωτίζωνται μετὰ τῶν πονηροτέρων ἰσρέων, νὰ περισταίνωσι τοὺς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐνοουμένους, καὶ πειθήνιοι νὰ ὑπέκωσιν εἰς τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ τὰς θέλησεις, εὐτυχεῖς ἐὰν εἰς ἀντάλλαγμα τηλικαύτης ταπεινώσεως, οἱ πάτρωνες αὐτῶν προσέφερον ἢ ἔρριπτον αὐτοῖς κατὰ πρόσωπον τὸν πικρὸν καὶ δακρῦροτον τῆς δουλείας ἄρτον. Ἐνταῦθα δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι τινὲς αὐτῶν ὅπως τ' ἀναγκάσθη πρὸς τὸ ζῆν πορισθῶσι, κατέφευγον εἰς ποταπὰ ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπονείδιστα μηχανήματα.

Πλὴν τὸ σχολεῖον ὅπερ τὸ ἀφελὲς φίλτρον τοῦ δαιμονίου παιδοτρίβου γυμνάσιον ἐχειροτόνησεν, δὲν ἤκμασεν ἐπὶ μακρόν. Μετὰ τῆς ἐξόχου ἀπρονοησίας τῆς μεγαλοφυΐας, ὁ Μούτσης, μόνος διδάσκαλος ἐν τῷ σχολεῖῳ ἐκείνῳ, ἐξελέχθη τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἶκμα ἐν βύμῃ ἀποκέντρῳ, ἐξακουμένων δὲ ὀλίγων εὐπρεπῶν κτηρίων, ῥυπαρῶν καὶ ἀκαθάρτων, καὶ ὅπερ χεῖρον, ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων ὑπὸ δύο εἰδεχθῶν ἐλκῶν ἀσχημιζομένης τούτεστιν, ὑπὸ δύο ζοφερῶν καὶ φρικαλέων ὀδῶν, ὅπου διαρκῶς ἐνεφώλευεν ὁ μᾶς κακούργων, ὧν ἡ μία χεὶρ ἐκλεπτεν, ἢ δ' ἑτέρα ἐδολοφόνει κακούργων, οἵτινες μετὰ πολὺν χρόνον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας πρὸς στιγμὴν ἀγνισθέντες, ἔστρεψαν τὸ φονικὸν αὐτῶν φάσγανον, οὐχὶ κατὰ τοῦ συμπολίτου αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀπάσης. Ποσάκις ῥῆσις εὐγενῆς καὶ γενναίας τὸ τῆς ἐλευθερίας πῦρ ὑποδαυλίζουσα, ποσάκις φιλόστοργος καὶ ἔμφρων παραίνεσις ἠδυνήθησαν τὰς ὠμοτέρας καρδίας νὰ μαλάξωσι καὶ

θαύματα νὰ παραγάγωσι! Ποσάκις ἀλιθῆς ἐξελέγχεται ὁ εὐφυὴς καὶ χαριέστατος τοῦ Ὀρφῆως μῦθος!

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ διδάσκῃ, πῶς ἠδύνατο νὰ ζήσῃ; τοῦτο ἴσως καθ' ἑαυτὸν ἐσκέφθη ὁ διαπρεπὴς φιλόλογος. Οὐχ ἦτον δὲν ἀπεθαρρύνθη, καὶ περαιώσας ἠδη τὴν πρὸ πολλοῦ ὑπ' αὐτοῦ φιλοπονημένην σπουδαιοτάτην καὶ ὄντως φιλοσοφικὴν ἰταλικὴν γραμματικὴν, ἔδραμεν ἡμέραν τινὰ θαρρῶν καὶ εὐελπίς παρά τινι τυπογράφῳ πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου του. Ὁ τυπογράφος οὗτος οὐχὶ ἀνάξιον μέλος τῆς κερδοσκοπῆς τῶν ἀπανταχοῦ ἐκδοτῶν σφείρας, καλῶς γινώσκων ὅτι τοιοῦτου εἶδους ἔργα δὲν ἠδύναντο κατὰ τὴν μεταβατικὴν ἐκείνην ἐποχὴν νὰ εὐδοκιμήσωσιν, ἐμειδίασεν ἴσως ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ὀγκώδους χειρογράφου καὶ τοῦ τίτλου αὐτοῦ καὶ μετ' ἐμπορικῆς φιλοφροσύνης διαρρήδην ἀπέκρουσε τὴν γενομένην αὐτῷ πρότασιν, οἰκτεῖρων ἴσως καθ' ἑαυτὸν τὴν ἀπλοϊκότητα τοῦ ἀποπεμφθέντος φιλολόγου.

Ἐν τούτοις τὸ σχολεῖον ἐφθισία, καὶ ἡ τύπωσις τοῦ ἔργου ἐκεῖνου ὑπελείπετο τὸ μόνον πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ μέσον, τόσῳ μᾶλλον καθόσον, θῆμα πάντοτε τῆς μνησθείσης ἀπρονοησίας, πρὸ πολλοῦ συνῆψε γάμον, ἢ δὲ οἰκογένεια αὐτοῦ ὅτι μελοῖται ἐπληθύνετο. Ἐκασὸς δύναται ν' ἀναλογισθῇ τὴν παλωμένη ἀγωνίαν τοῦ δυστυχοῦς διδασκάλου, καίπερ τὸ ἤμερον καὶ ἀξιοπρεπὲς ὕφος οὐδόλωσ τὴν καταβιβρώσκουσαν αὐτὸν ἀλγηδόνα καταδείκνυεν. Οὗτος ἀνῆκεν εἰς τὴν χορείαν τῶν λογάδων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες γινώσκουσιν ὅτι αἱ θλίψεις αὐτῶν καὶ παθήσεις δὲν παρεχούσιν αὐτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ παρενοχλῶσι τοὺς ἄλλους δι' ἄλλοφρονούντος καὶ ἀπέλπιδος ὕφους καὶ διὰ νωχελοῦς καὶ ἀνάνδρου μεμυμοιρίας, οἵτινες γινώσκουσιν ὅτι τὸ ἀκαταγώνιστον ἐκεῖνο σθένος, ὅπερ ἡ δευσιτέρα δυσπραγία δὲν καταβάλλει, δύναται, μᾶλλον παντὸς παταγῶδους θεάματος, νὰ συγκινήσῃ πᾶσαν εὐγενῆ ψυχὴν καὶ εἰς τὸ ἔλεος αὐτὴν νὰ προτρέψῃ. (ἀκολουθεῖ.)

ΦΥΣΙΚΗ.

ΠΕΡΙ

ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΩΝ.

1. Πρὸς ἐξακρίθωσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς θερμοκρασίας τοῦ περιστοιχιζόντος ἡμᾶς ἀέρος καὶ ἄλλων σωμάτων, γίνεται, ὡς γνωστὸν, χρῆσις μικρῶν τινῶν ἐργαλείων, ἅτινα θερμομέτρα καλοῦνται· εἶναι δὲ ταῦτα μικροὶ ὑέλيني σωλῆνες ἐμπυρριζόμενοι ὑγρῶν, ὅπερ ἀνυψούμενον καὶ ταπεινούμενον δεικνύει τοὺς διαφόρους τῆς θερμοκρασίας βαθμοὺς, οἵτινες εἶναι ἐγγεχαραγμένοι εἴτε ἐπὶ τοῦ ἰδίου σωλῆνος εἴτε ἐπὶ προσητημένης πλακῆς ἐκ ξύλου, ἐκ μετάλλου ἢ ἐξ ἐλεφαντίνου ὁστοῦ κατασκευασμένης.

Ἀλλὰ ποῦ εἰσπίπτει ἡ ἐπινοήσις τῶν τοσούτω ἀναγκαίων τούτων ἐργαλείων; Πῶς ταῦτα ἐνεργοῦσι; Πόσων εἰδῶν εἶσι καὶ κατὰ τί ἀπ' ἀλλήλων διαφέρουσι; Ὅποιον προσοχὴ εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν δέον νὰ τηρῆται;

Περὶ τούτων ἀπάντων, συνεπέως εἰς τὸν κοινοφελῆ τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ σκοπὸν, ἐπ' ἀναγκῆς νομιζόμεν ὀλίγα τινα νὰ εἴπωμεν περιοριζόμενοι εἰς ὅ,τι δύναται νὰ ἦναι τοῖς πᾶσι καταληπτὸν καὶ ἀποφύγοντες ὅσον οἶόν τε τὰς ἐπιστημονικὰς φράσεις καὶ θεωρίας, ἀπευθυνόμενοι θεθαίως οὐχὶ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Γυμνασίοις καὶ Πανεπιστημίοις σπουδάζοντας ἢ σπουδάζοντας, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες φιλομαθεῖς ἄλλως τε ὄντες δὲν ἔσχον τὴν τύχην νὰ διδαχθῶσι τὰ τοῖς πᾶσι ἀναγκαῖα στοιχειώδη τῆς φυσικῆς μαθήματα. (*)

(*) Ἐπὶ Ἡροσείας πειραματικῆ φυσικῆ δὲν παρεδίδοτο εἰμὴ μόνον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Κερκύρας, ἐδικαιοῦντο δὲ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰς παραδόσεις καὶ οἱ πεμπτοεῖς φοιτητα τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου ὡς ἀπορῶνται. Τὸ κακὸν νῦν διὰ τῆς ἑνώσεως ἐξέλιπε, παραδιδόμενον τοῦ ἀναγκαίου τούτου τῆς μεθόδου κλάδου ἐν τοῖς συσχεῖσι Γυμνασίοις.

2. Ἡ τῶν θερμομέτρων ἐφευρέσις ἀποδιδόμενη παρὰ τῶν μὲν εἰς τὸν Γαλιλαῖον, παρ' ἄλλων δὲ εἰς τὸν ὄλλανδὸν ἱατρὸν Drebbel, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ἔκτου Μ. Χ. αἰῶνος.

Ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἐκτελεῖται ἐπὶ τῆς ἰδιότητος, ἣν κέκτηνται ἅπαντα τὰ σώματα τῆς φύσεως τοῦ διαστελλέσθαι διὰ τῆς ἐπιβροῆς τῆς θερμότητος καὶ ἀνακτῆν ἐπομένως δι' αὐτῆς μείζονα ὄγκον, συστέλλεσθαι δὲ καὶ συμπυκνοῦσθαι διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἰδέας.

Ἡ ἰδιότης αὕτη εἶναι γενικὴ εἰς ὅλα τὰ σώματα τῆς φύσεως· εἶναι φαινόμενον ὅπερ ἕκαστος εὐκόλως δύναται νὰ παρατηρήσῃ τόσῳ εἰς τὰ στερεὰ ὅσῳ καὶ εἰς τὰ ὑγρά καθὼς καὶ εἰς τὰ λεγόμενα ἀεροειδῆ, οἷα εἶναι οἱ ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος, ὁ ἀήρ ὃν ἀναπνέομεν κ.τ.λ. εἰς τὰς παραδόσεις δὲ τῆς φυσικῆς ἀποδεικνύεται τρανώτερον διὰ πειστικῶν πειραμάτων· θερμάνει ἄχρις ἐρυθροῦ τεμάχιον σιδήρου καὶ θέλει παρατηρήσει ὅτι ὁ ὄγκος αὐτοῦ μείζονα καθίσταται, μετὰ δὲ τὴν κατάψυξιν ἐπανέρχεται εἰς τὰς πρώτας αὐτοῦ διαστάσεις. Ἄγγειον ἐμπυρριζόμενον ὑγρῶν θὲς ἐπὶ τοῦ πυρὸς καὶ θέλει παρατηρήσει ἀνάλογον φαινόμενον. Τὸ κοινὸν ἔλαιον διαρκούστος τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος συμπυκνοῦται, δι' ὅπερ καὶ οἱ ἐκποιοῦντες αὐτὸ κατὰ τὸν χειμῶνα, ἀναγκάζονται νὰ τὸ θερμάνωσιν, ὅπως ἐν βευστῇ καταστάσει καταμετρηθῇ.

Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν ἀλήθειαν, εἰς τοῦτον τὸν νόμον τῆς φύσεως ἢ τῶν θερμομέτρων εἰσπίπτει κατασκευὴ πρὸς ἐξακρίθωσιν τῶν διαφορῶν τῆς θερμοκρασίας βαθμῶν, οὗς διὰ μόνης τῆς αἰσθήσεως δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν, μεταξὺ δὲ τῶν διαφορῶν οὐσιῶν προτιμῶνται εἰς τὴν κατασκευὴν ταύτην τὰ ὑγρά καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ ὑδράργυρος καὶ τὸ κεχρωματισμένον οἶνόνπνευμα, ἰδίως ὅμως ὁ πρῶτος.

Εἰς μικρὸν ὑέλινον σωλῆνα τριχοειδῆ (ἐλαχίστης τοῦτέστιν ἐσωτερικῆς διαμέτρου) εἰς σφαιραν κάτωθι ἀπολήγοντα εἰς

ἀγεται τὸ ὑγρὸν ἀφαιρούμενον τοῦ ἀέρος, μεθ' ὃ ὁ σωλῆν κλείεται εἰς τὰ ἄνω. (*) Τὸ ὑγρὸν πληροῖ τὴν σφαιραν καὶ μέρος τοῦ σωλῆνος, οὗτω δὲ δικτεθιμένον καὶ ἐλάχιστον ὄν κατὰ τὴν ποσότητα καθίσταται οὕτως εἰπεῖν εὐαίσθητον εἰς τὰς μεταβολὰς τῆς πείριξ θερμοκρασίας καὶ ὁ βουλόμενος νὰ πεισθῇ, ἀ.) ἀς ἐγκλείσῃ τὸ κάτω μέρος σωλῆνος θερμομετρικοῦ εἰς τὴν πλάμην τῆς χειρὸς του, θέλει δὲ μετ' οὐ πολὺ παρατηρήσει τὴν ἀνύψωσιν τῆς στήλης τοῦ ὑγροῦ ὡς ἐκ τῆς θερμότητος τῆς χειρὸς καὶ τὴν ταπεινώσιν αὐτῆς ἀφ' οὗ ὁ σωλῆν ἀφεθῆ ἐλεύθερος καὶ παύσῃ ἢ τῆς θερμότητος τῆς χειρὸς ἐνέργεια· β.) ἀς ἐμβυθίσῃ τὴν σφαιραν εἰς ψυχρότατον ὕδωρ καὶ ἡ στήλη τοῦ ὑγροῦ θέλει κατέλθαι· γ.) ἀς πράξῃ τὸ αὐτὸ εἰς θερμὸν ὕδωρ καὶ ἡ στήλη θέλει ὑψωθῆ.

Ταῦτα, νομιζόμεν, εἰσὶν ἐπαρκῆ ὅπως ἐννοήσῃ τις τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφευρέσεως τῶν θερμομέτρων καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, εὐκόλως δὲ θέλει μάθῃ πῶς γίνεται ἡ διαίρεσις τῶν βαθμῶν.

3. Ἡ εἰς βαθμοὺς τοῦ θερμομέτρου διαίρεσις κατὰ τρεῖς κυρίως γίνεται τρόπους, ἐξ οὗ καὶ τρία εἰσὶ τὰ συνήθη κοινὰ θερμομέτρα, ἥτοι τὸ ἐκαστόβαθμον τὸ καὶ καταλληλότερον δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, τὸ τοῦ Γάλλου Reaumur καὶ τὸ τοῦ Γερμανοῦ Fahrenheit, οὗ τινος χρῆσις γίνεται εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Τὸ ἐκαστόβαθμον κατασκευάζεται οὕτω πως· ἐμβυθίζεται κατὰ πρῶτον ἡ τριῖρα καὶ τὸ μέρος τοῦ σωλῆνος τὸ περιέχον ὑγρὸν εἰς τὸν διαλυόμενον πάγον· ἡ στήλη τοῦ ὑγροῦ, ταπεινοῦται σημειοῦται τότε τὸ μέρος ὅπου γίνεται αὕτη ἐπίστασις· εἶτα ἐκτίθεται τὸ αὐτὸ τοῦ ἐργαλείου μέρος εἰς τὴν ἐπιρροὴν ἀπεσταλαγμένου (***) ζέοντος ὕδατος ὅτε ὑψουμένης τῆς

(*) Τίνι τρόπῳ εἰσάγεται τὸ ὑγρὸν εἰς σωλῆνα τοσούτω στενὸν καὶ συνάμα ἀφαιρεῖται ὁ ἀήρ, παραλείπεται νὰ ἐκθέσωμεν δυσκαταλήπτου ὄντος εἰς τοὺς πάντη ἀμοίρους φυσικῶν γνώσεων.

(**) Ἀμιγρὸς ζέον οὐσιῶν, aqua distillata.

σῆλης σημειοῦται τὸ σημεῖον ὅπου θέλει πάλιν σταθῆ. Εἰς τὸ σημεῖον τὸ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὸν πάγον χαράσσεται 0, εἰς δὲ τὸ εἰς τὸ ζέον ὕδωρ ὁ ἀριθμὸς 100, τὸ μεταξὺ δὲ διάστημα διαιρεῖται εἰς μέρη ἴσα ἑκατὸν, ἅτινα εἰσὶν οἱ μεταξὺ πάγου καὶ ζέοντος ὑδατος βαθμοὶ.

Ἡ αὕτη διαίρεσις ἐκτελεῖται καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦ σωλῆνος τὸ εὐρισκόμενον ἄνωθι καὶ κάτωθι τῶν βηθέντων μονίμων σημείων ὅσω ἐπιτρέπει τὸ μήκος τοῦ σωλῆνος, καὶ τοῦτο ὅπως ἐξετάζονται καὶ οἱ ἄνωθι τοῦ ζέοντος ὕδατος τῆς θερμοκρασίας βαθμοὶ καὶ οἱ κάτωθι τοῦ πάγου.

Οἱ ὑπεράνω τοῦ 0 βαθμοὶ διακρίνονται διὰ τοῦ σημείου τῆς προσθέσεως +, οἱ δὲ κάτωθι διὰ τοῦ τῆς ἀφαιρέσεως — ἐν γένει δὲ οἱ βαθμοὶ σημειοῦνται διὰ μικροῦ μηδενικοῦ τιθεμένου ἄνωθι τοῦ τῶν βαθμῶν δεικνύοντος ἀριθμοῦ. Οὕτω π. χ. +4° ἐμφαίνει βαθμοὺς τέσσαρας ἄνωθι τοῦ πάγου — 4° τέσσαρας κάτωθι τοῦ ἰδίου.

Τὸ τοῦ Reaumur θερμομέτρον διαφέρει τοῦ προηγουμένου κατ' ὅσον τὸ μεταξὺ πάγου καὶ ζέοντος ὕδατος διάστημα διαιρεῖται οὐχὶ εἰς 100 ἀλλ' εἰς 80 βαθμοὺς, εἰς τρόπον ὅστε οἱ βαθμοὶ τοῦ θερμομέτρου τούτου εἶναι κατὰ τι μεγαλύτεροι.

Τέλος τὸ τοῦ Fahrenheit θερμομέτρον εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον διηρημένον. Τὸ 0 τούτου δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν πάγον, ἀλλ' εἰς θερμοκρασίαν λίαν κατωτέραν, ἥτις ἐπιτυγχάνεται ἀναμιγνυομένων δύο μερῶν χιόνος μεθ' ἑνὸς κοινοῦ ἁλατος. Εἰς τὸ μίγμα τοῦτο ἐμβυθίζεται κατὰ πρῶτον τὸ κάτω τοῦ ἐργαλείου μέρος καὶ σημειοῦται τὸ 0, τὸ μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τοῦ ζέοντος ὕδατος διάστημα διαιρεῖται εἰς μέρη 242. Εἰς τὰ θερμομέτρα ταῦτα ὁ 32° ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ 0 τῶν προηγουμένων, ἥτοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πάγου.

4. Ταῦτα πάντα γινώσκοντες εὐκόλως δυνάμεθα νὰ τρέψωμεν δεδομένον

βαθμὸν ἑνὸς τῶν θερμότερων εἰς ἐκεῖνον τοῦ ἄλλου ἐκτελοῦντες μικρὰν ἀριθμητικὴν ἐργασίαν.

Οὕτω ἕκαστος βαθμὸς τοῦ Reaumur ἀντιστοιχεῖ πρὸς $\frac{5}{4}$ βαθμοῦ τοῦ ἑκατονταβ.

διότι $80 : 100 :: 4 : \chi$.

$$\delta\theta\epsilon\nu \chi = \frac{100 \times 4}{80} = \frac{100}{80} = \frac{10}{8} = \frac{5}{4}$$

Θέλοντες λοιπὸν νὰ τρέψωμεν δεδομένον βαθμὸν τοῦ Reaumur εἰς τὸν ἀνταποκρινόμενον τοῦ ἑκατονταβάθμου, ὀφείλομεν νὰ πολλαπλασιάσωμεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν $\frac{5}{4}$. Ἐστω π. χ. ὁ βαθμὸς $+ 20^{\circ}$ ὁ ἀριθμὸς οὗτος πολλαπλασιαζόμενος ἐπὶ $\frac{5}{4}$ δίδει 25, ὅστις εἶναι ὁ ζητούμενος βαθμὸς τοῦ ἑκατονταβάθμου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμητικοῦ συλλογισμοῦ εὐρίσκομεν ὅτι ἵνα τρέψωμεν τὸν βαθμὸν τοῦ ἑκατονταβάθμου εἰς βαθμὸν Reaumur ἀρκεῖ νὰ πολλαπλασιάσωμεν αὐτὸν ἐπὶ $\frac{4}{5}$. Προκειμένου δὲ νὰ τρέψωμεν τὸν βαθμὸν τοῦ Fahrenheit εἰς βαθμὸν ἑκατονταβάθμου ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ἐνημηθῶμεν ὅτι τὸ 0 τοῦ δευτέρου ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ 32 τοῦ πρώτου, τούτου δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοῦ 212, ὅστις εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ ζέοντος ὕδατος, μένει 180 ὅθεν 180 τοῦ Fahrenheit μετὰ τὴν ῥηθῆσαν προαφάρισιν, ἀναλογοῦσι πρὸς 100 τοῦ ἑκατονταβάθμου καὶ ἐπομένως ἕκαστος βαθμὸς ἐκεῖνου εἶναι ἴσος πρὸς $\frac{180}{100}$ ἑκάστου βαθμοῦ τούτου, τούτεστι πρὸς $\frac{9}{5}$,

διότι $180 : 100 :: 4 : \chi$

$$\delta\theta\epsilon\nu \chi = \frac{100 \times 4}{180} = \frac{100}{180} = \frac{10}{18} = \frac{5}{9}$$

Ταῦτα ὑπ' ὧν ἔχοντες ἀς ὀδηγηθῶμεν ἐκ παραδείγματός τινος.

Ἐστω ὁ 95° Fahrenheit ἐκ τοῦ ἀρ. 95 ἀφαιρῶντες 32 μένει 63. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος βαθμὸς Fah. εἶναι ἴσος πρὸς $\frac{5}{9}$ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἑκατοντ., οἱ 63 εἰσὶν $63 \times \frac{5}{9}$, ἴτοι 35 ὥστε ἵνα οἱ βαθμοὶ τοῦ Fah. τραπῶσιν εἰς βαθμοὺς ἑκατοντ. δεόν ν' ἀφαιρηθῇ ὁ ἀριθμ. 32 καὶ τὸ ὑπόλοιπον πολλαπλασιασθῇ ἐπὶ

$\frac{5}{9}$. Δι' ὁμοίου δὲ συλλογισμοῦ εὐρίσκομεν ὅτι τὸ ἀντίθετον ἐπιτυγχάνεται, τούτεστι ἡ τροπὴ τῶν τοῦ ἑκατοβ. βαθμῶν εἰς τοὺς τοῦ Fah. πολλαπλασιαζόμενων διὰ τοῦ $\frac{9}{5}$ καὶ εἶτα προστιθεμένου 32.

5. Εἰς τὴν χρῆσιν τῶν θερμομέτρων ἀπαιτεῖται προσοχὴ τις ὅπως οἱ δεικνύμενοι βαθμοὶ ὧσιν ἀκριβεῖς.

Τῶν θερμομέτρων γίνεται ἰδίως χρῆσις πρὸς ἐξέτασιν τῶν βαθμῶν τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ὅπως τοῦτο ἐπιτυγχάνηται ἀναγκαῖον νὰ κρεμάται τὸ θερμομέτρον εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα καὶ εἰς τόπον σκιερὸν μακρὰν τοῦ τοίχου ἢ ἄλλων ἀντικειμένων δυναμένων νὰ ἐπηρεάσωσιν αὐτὸ ὡς ἐκ τῆς ἰδίας θερμοκρασίας των. Ὅταν δὲ θέλωμεν νὰ γινώσκωμεν τὴν θερμοκρασίαν ὀρισμένου δωματίου, ἀνάγκη νὰ κρεμῶμεν αὐτὸ εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου διὰ νήματος μακρὰν ἄλλων σωμάτων δι' ὧν ἐνδέχεται νὰ ψυχρανθῇ ἢ θερμανθῇ οὐδέποτε δὲ ἐπὶ τοῦ τοίχου ὡς κοινῶς γίνεται, διότι οὗτος δύναται νὰ ᾗ ψυχρότερος τοῦ ἀέρος τοῦ δωματίου ἐὰν πρὸς βορρᾶν κεῖται, ἢ θερμότερος ἐὰν ᾗ κατὰ τὸν ἥλιον ἐκτεθειμένος εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκοῦσι νομίζομεν ὅπως ἕκαστος λάβῃ ἰδέαν τινὰ περὶ τοσούτω χρησίμων ἐργαλείων.

I. A. ΜΑΡΓΑΡΗΣ.

ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

V

Ὅποιον ταξίδιον, φίλε μου! Δικυθύνθημεν πρὸς τὴν Ἑλβετίαν. Ἡ πρόφασις τοῦ ἱατροῦ ἐπηλήθευσε· μόλις διέβημεν τὰς Ἄλπεις, ἢ κατὰστασις τοῦ Παύλου ἐπαι-

σθητῶς μετεβλήθη· χωρὶς νὰ ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς τῶν προτέρων παραφορῶν του, ὠμίλει ἐνίοτε σχεδὸν ὡς ἔμπροσθεν πλὴν ἤρκει νὰ προσφέρω μόνον τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του, καὶ εὐθὺς ἔφρευγε τὸ λογικόν του, καὶ εἰς μανίαν ἐπιπτε. Τὸ δὲ ἄλλος διήρκει, ὅζῳ, ἰσχυρὸν, οὐδὲ ὅπως ἐλαττούμενον οὔτε ὑπὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ κλίματος οὔτε ὑπὸ τῆς δικασκεδασεως τῆς προερχομένης ἐκ τῶν ἐμφανίσεων νέων ἀντικειμένων· οὕτως ἢ ἔλαφος φεύγουσα δὲν καταπαύει τὸν πόνον τοῦ θέλουσ θαθέως ἐμπεπηγμένου εἰς τὸ πλευρόν της. Ἐγὼ πιστῶς ἐτήρουν τὴν πρὸς τὴν κομήσασαν καὶ τὸν ἱατρὸν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου. Δις ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ἔγραφον αὐταῖς· δίδων πληροφορίας περὶ τοῦ ἀσθενοῦς. Μετὰ δύο μῆνας εὐρισκόμενος ἐν Βασιλείᾳ ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς κομήσσης. Ἐπεραΐου δὲ με μίαν ἐπιφώνησιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἴψιστον, με ἔφρασαν πίστεως πρὸς τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ. Εἶποντο ὀλίγα γραμμαῖα τοῦ ἱατροῦ, ὅστις ἐπέβεβαίον τὴν χαρμόσυνον εἶδησιν, καὶ ἐκφράζων παρρησιαστικῶς ἐλπίδας μοι συνίστα ἵνα ζηλοτύπως τηρήσω τὸ μυστικόν. Μετὰ δύο μῆνας ἔλαβον ἐν Γαλλίᾳ ἄλλας δύο ἐπιστολάς, μίαν τῆς κομήσσης, καὶ τὴν ἄλλην τοῦ ἱατροῦ. Ἡ πρώτη ἦτο νέος ὕμνος εὐχαριστίας τῷ ἴψιστῷ ἀναγνούς αὐτὴν ἔκλινα τὸ γόνυ καὶ κλαίων ἤνωσα τὰς εὐχαριστίας καὶ δεήσεις μου με ἐκεῖνας τῆς ἀλγούσης γυναικός. Ἡ δευτέρα περιείχεν ὀδηγίαν διὰ τὸ μέλλον.

» Χρηστὰς ἔχω ἐλπίδας, ἔγραφον ὁ ἱατρὸς· ἐὰν ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μᾶς βοηθῆσῃ, θὰ τελειώσωσι τὰ τόσα δεινὰ ἐνηθυμήθητε ὅμως, ὅτι ἡ καλὴ ἐκβασίς τοῦ σχεδίου παρ' Ἰμῶν ἐξαρτᾶται. »

Μῆνες, ἔτη, παρήρχοντο καὶ οὐδεμία ἐπεγίγνετο μεταβολὴ ἐν τῇ νοσητικῇ τοῦ φίλου μου καταστάσει. Περιήλθομεν τὴν Εὐρώπην ὅλην, ἔπειτα ὑπήγομεν μέχρι τῆς Ἀνατολῆς παντοτε ὁ αὐτὸς ἦτο· σκυθρωπὸς, σιωπηλὸς, ἀδιάφορος πρὸς πᾶν τὸ περικυκλοῦν αὐτόν. Συχνάκις ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐμείνετο, ὅτε ἡ διώκουσα αὐτόν

εἰκὼν τῆς συζύγου του ἐπανήρχετο ἐν τῇ ἐξισθενημένῃ καὶ χαλαρωθείσῃ διανοίᾳ του. Τότε κατηρᾶτο ἑαυτὸν, τὴν ἀδυσώπητον γυναῖκα, τὴν ἀδικον θεῖαν Πρόνοιαν. Καὶ ἐν τούτοις Ἄβτη ἠγρόπνευ ἐνεργούσα ὑπὲρ τοῦ δυστυχούς, καὶ εὐνοῦς ἐδεικνύετο πρὸς τὸ ἐνδιαφέρον σχεδίου.

Ὅθ' ἐψευδόμην ἐὰν παρίστανον ἐμαυτὸν ἀγαθότερον τοῦ ὅτι πράγματι ἦμην, ἐὰν ἔλεγον ὅτι ἐθελοσπύως καὶ ἀνευ μεμψιμοιρίας ὑφιστάμην τὸ μέγα θάρος, ἔπερ ἀνεδέχθην Αἰ θρησκευτικὰ ἡμῶν παραδόσεις ἀναφέρουσι πολλὰ παραδείγματα ἀνθρώπων οἵτινες ὅπως ἐξασκηθῶσιν ἐν τῇ ὑπομονῇ καὶ ἐξιλεώσωσι τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἐθεράπευον τὰ ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τῶν λεπτῶν· ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι ὁ συνοδῶν παράφρονα καταδικάζεται εἰς μεγαλύτερα μαρτύρια. Πολλάκις ἐφοβοῦμην καὶ δι' ἐμὲ αὐτὸν, ἐνόμιζον ὅτι ἐμελλον καὶ ἐγὼ νὰ χάσω ἐπὶ τέλους τὸ λογικόν.

Καὶ θὰ ἐγκατέλιπον τὴν ἐπὶ πολὺ παρταθεισαν καὶ λίαν ἐπαχθῆ καὶ λυπηρὰν ἀποστολὴν, ἂν δὲν με παρηγόρουσιν αἱ ἐπιστολαὶ τὰς ἐποίας συνεχῶς ἐλάμβανον ἀπὸ τῆς πατρίδος. Αἱ τῆς κομήσσης ἐπνεον εἰσέτι λύπην, ἀλλὰ συγκεκριασμένην μετὰ ἐλπίδος, αἰετοτε αὐξούσης· μεγαλύτεραν πίστιν ἔτρεφον ὁ ἱατρὸς. Τρία παρήλθον ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν· ἐν ἀκόμῃ ὑπελείπετο, καὶ ἤρχετο ἡ στιγμή τῆς κρίσεως.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος διήλθομεν ἐν τινι πτωχῇ κώμῃ τῆς Σαβοΐας. Ἦθελον νὰ ἦμην εἰς Ἰταλίαν, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ ταχύτερον δράμω. Ὁ Παῦλος δὲν ἤξευρεν ἤδη τοῦ εὐρισκόμεθα, οὔτε κἀν περὶ τούτου ἐφρόντιζε· ἀπὸ τινος ἢ ἀπάθειά του ἔφρασε τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἀδιάλειπτον ἐπλανᾶτο μεδίμα· ἐξέλιπε πλέον πᾶσα ἐλπίς τοῦ νὰ ἀνακτῆσθαι ἀφ' ἐξουτοῦ τὸ λογικόν του.

Ὅτε δὲ πλέον ἔγραψα πρὸς τὸν ἱατρὸν, ἐξορκίζων αὐτὸν ἵνα συντάμῃ ὅσον ἐνεσσι μαρτύριον τόσῳ πολυχρόνιον, μοὶ ἀπήντησε·

—Περιμείνατε.

VI

Ἄνετειλε τέλος ἡ ποθητὴ ἡμέρα, μετὰ παρέλευσιν τετραετοῦς ἀπουσίας ἀπὸ τῆς πατρίδος. Ἐσπέραν τινα εἶπον τῷ Παύλῳ ὅτι τὴν ἐπιούσαν θ' ἀνεχωροῦμεν.

—Καὶ διὰ ποῦ;

—Διὰ τὴν Γερμανίαν.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν εἰσῆλθομεν αὐτὸς τε καὶ ἐγὼ ἐν τινι ἀμάξῃ ὅπου εἰσῆγαγον προηγουμένως τὰ πρὸς τροφήν ἀρκέσοντα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καθ' ἃς θὰ παρετείετο τὸ ταξείδιόν μας, ὥστε νὰ μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ κατέλθωμεν αὐτῆς. Οὐδόλως παρεπονέθη κατὰ τῆς τόσῃ παρατεταμένης ἐν τῷ ὁχήματι διαμονῆς ἡμῶν, οὐδ' ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν ἢ το ὅμως φόβος μήπως ἡ προσέγγισις αὐτοῦ εἰς τόπους λίαν γνωστούς διεγείρῃ τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ τοὺς ἐνθυμηθῇ. Τὸ μεσονύκτιον τῆς τρίτης ἡμέρας εἴμεθα εἰς τὴν θύραν τοῦ ἀγοικηπίου διὰ δύο διαδρόμων οὗς ἐπίτηδες ἀφῆκαν πάντῃ ἀφωτίστους εἰσῆγαγον τὸν Παῦλον εἰς τὸν κοιτῶνα του, καὶ ὅταν τὸν εἶδον ἐν τῇ κλίνῃ, ἔδραμον πρὸς τὸ ἄλλο δωμάτιον, ἐνθα ἀφίνω ὕμῃς νὰ φαντασθῆτε πῶς με ἐδέχθησαν ἢ τε κόμησσα καὶ ὁ ἰατρός.

VII

Πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐξημερώσει ὅτε ὁ Παῦλος ἐξύπνησεν. Ἐραχίος φθινοπωρινὸς ἥλιος ἐπλήρου διὰ τῶν ἀκτίνων του τὸν κοιτῶνα. Ἐκ τοῦ ἠνεωγμένου παραθύρου ἔπνεε διαυγῆς καὶ δροσερὰ ἡ αὔρα τοῦ δάσους, μυροβολοῦσα ἐκ τῶν ἀνθέων διὰ τῶν ὁποίων διήλθε. Θαμβωθεὶς ὑπὸ τοῦ υπερβάλλοντος φωτὸς ὁ Παῦλος ἔκλεισεν εὐθὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν τῷ βραχεῖ δὲ ἐκείνῳ διαστήματι μεταξὺ ἐγρηγόρσεως καὶ ὕπνου εὐρισκόμενος ἤκουσεν ἤχους γνωστοτάτους· τὸ ἄσμα τῶν ποιμένων ὑπερ συνάδευεν ὁ αὐλὸς, τὸν κρότον τῶν τροχῶν τοῦ μύλου, καὶ πλησιέτερον τὰς φιδράς καὶ γελοίστας φωνάς;

τῶν μικρῶν χωρικῶν πορευομένων εἰς τὸ σχολεῖον. Οἱ ἤχοι ἐκεῖνοι τῷ ἀνέμνησαν τὰς εὐτυχεῖς παρελθούσας ἡμέρας. Ἐψιθύρισε τὸ ὄνομα τῆς συζύγου, τὸ τοῦ υἱοῦ του, καὶ δάκρυ ἤλθεν ἵνα ὑγράνῃ τὸ βλέφαρόν του.

Ἄλλ' αἴφνης ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ του μικρὸν κοιμηθεῖσα θύελλα ἠγέρθη. Ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης του ἄγρια καὶ παράφορα περιστρέφων βλέμματα. Ἦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἀνεγνώριζε πάντα τὰ περικυκλοῦντα αὐτὸν ἀντικείμενα ἢ ἦσαν τὰ ἐπιπλά του, αἱ εἰκόνες του, τὰ βιβλία του. Ἐφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του στάζοντος ἰδρώτα, ὡς ὁ ἀγνοῶν ἂν ἐξυπνος ἦναι ἢ ἀκόμη κοιμᾶται. Στραφείς εἶδε τὸν ἰατρὸν, ὅστις μετὰ προσοχῆς τὸν ἐθεώρει καὶ ὅταν τὸν εἶδεν ἐντελῶς ἐγρηγορότα.

—Λοιπὸν, κύριε κόμη, τῷ εἶπε μειδιῶν, φαίνεται, χάρις τῷ θεῷ, ὁ κίνδυνος παρήλας. Ἐσύρετε; μᾶς ἐνεβάλετε εἰς μέγαν φόβον. —Δέχθητε, κυρία κόμησσα, τὰ συγχαρητήριά μου, καὶ πλησιάσατε τώρα ὅτε ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι ὁ κύριος σύζυγός σας θὰ προσενηχθῇ ὑμῖν κάπως εὐπροσηγορώτερον.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἡ κόμησσα, καθημένη μέχρι τοῦδε εἰς μέρος ὅπου δὲν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ ὀραθῇ παρὰ τοῦ Παύλου, ἠγέρθη, ἐνδεδυμένη ἀκριβῶς ὡς πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, καὶ πλησιάσασσα τὴν κλίνην.

—Εὐχαριστῶ τὸν Ἰψιστον, εἶπε, καὶ ὑμᾶς, ἐξείρετε δόκτωρ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἔστειλε πρὸς ἡμᾶς ὡς ἄγγελον σωτηρίας. —Κλίνασα ἔπειτα ἐπὶ τοῦ Παύλου ὅστις ἐξηκολούθει μένων ἀκίνητος καὶ σχεδὸν ὡς ἄπνους—προσφιλῆς μου Παῦλε, εἶπεν ἂν ἐγνώριζες εἰς ὁποίαν ἀνησυχίαν μᾶς ἔφερες! Ἐσύρεις ὅτι διαρκούσης τῆς ἀπεφράδος ἐξασθενήσεως τῶν αἰσθήσεών σου δὲν μὲ ἀνεγνώριζες; Ἀλλὰ τώρα μὲ ἀναγνώριζεις, ἀλήθεια; τώρα δὲν φοβεῖσαι πλέον τὴν Ἰουλίαν σου ἢ ὁποία σὲ ἀγαπᾷ περισσύτερον ἑαυτῆς, ἥτις ὡς ἐκ τῆς ἀναρρώσεώς σου νέαν λαμβάνει ζωὴν.

Εἰσέρχεται ὁ Ἀντώνιος, ὁ ὑπρέτης

τοῦ κόμητος, ἐρωτῶν πῶς ἔχει σήμερον ὁ κύριός του. Ἀδύνατον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐκφράσῃ τις τί συνέβαινε ἐν τῷ νῷ τοῦ Παύλου. Τὰ τῆς διανοητικῆς ζωῆς μυστήρια εἰσὶν ἀνεξερεύνητα· πλὴν τὸ πρόσωπόν του μυρία ἐδήλου ψυχικὰς κινήσεις· ἐν αὐτῷ ἀνεγινώσκετο, οὕτως εἰπεῖν, ἡ ἐπίμονος πάλη τοῦ λογικοῦ διὰ τῆς βίας θέλοντος νὰ ἀνακτήσῃ τὰ δικαιώματά του· διεγιγνώσκοντο αἱ νίκαι τὰς ὁποίας ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν τοῦτο κατήγαγε· ἐπὶ μᾶλλον δὲ τὸ πρόσωπόν του κατηυγάζετο ἀνακτῶν ἐνεργητικότητα, ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἐν λυπηρᾷ καὶ ἀμεταβλήτῳ ἀπαθείᾳ διέκειτο. Αἴφνης ἤρχισε σύσσωμος τρέμων ἤκουσε τὴν φωνὴν παιδίου.

—Κάρολε, εἶπεν ἡ κόμησσα, μικρὸ μου Κάρολε, ἔλα νὰ καλημερίσῃς τὸν πατέρα σου.

Ἐραχίον τριετὸς παιδίον, ζωηρὸν καὶ χοροπηδῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, βοηθούμενον δὲ παρὰ τῆς μητρὸς του ἀνερχομένη ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ διὰ τῶν μικρῶν χειρῶν του περιεπύχθη τὸν λαιμὸν τοῦ Παύλου κραυγάζον· —καλημέρα, πατέρα μου.

Ἦτο ὁ Κάρολος, αὐτὸς ὁ ἴδιος· δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὀφθαλμὸς μητρὸς μόλις δὲν θὰ ἠπατάτο. Ἦτο ὁ Κάρολος, ὁποῖον μετ' αὐτοῦ ὠδήγησε κατὰ τὴν ἀπεικταίαν ἐκείνην ἡμέραν ἡ κεφαλὴ ἐκείνη μετὰ τὴν κυματίζουσαν εἰς ξανθοὺς βοστρύχους δακτυλιδόπλοκον κόμην, οἱ κυανοὶ μεγάλοι ὀφθαλμοί, τὸ μειδιῶν ἐκείνο στόμα. Ἀκίνητος, ἀναυδὸς ὁ Παῦλος ἔθλιβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ παιδίον, καὶ μετὰ τρεμούσας χεῖρας τὸ ἐψηλάφιζε. Αἴφνης τῷ σχίζει δρμητικῶς τὸ φόρεμα, καὶ ὅτε εἶδε τὸ στῆθός του, ἄλυτον ὡς ὠραῖον τεμάχιον ἀβορίου, τὸ στῆθος ἐκείνο μέσῳ τοῦ ὁποίου εἶδε διερχομένην τὴν φονικὴν σφαῖραν, ἡ ψυχικὴ ταραχὴ ὑπερτέρησε τῶν δυνάμεών του, καὶ ἐλειποθύμησε. Καὶ ἐσώθη.

VIII

Ὅτε ὁ Παῦλος συνήλθεν, ἡ κόμησσα

καὶ ὁ δόκτωρ ἐκάθηντο παρὰ τῇ κλίνῃ, ὁ δὲ Κάρολος ἔπαιζεν ἐν τῷ κοιτῶνι.

—Τί συνέβη, φίλοι μου, καὶ τί τώρα συμβαίνει;

—Τί συνέβη; Προσφιλῆς κόμη, ἦσθε ἀσθενής, ἀλλὰ βαρέως. Ἐγκεφαλικὴ φλόγωσις ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων. —Τί συμβαίνει τώρα; Ἀνεκτήσατε τὸ λογικὸν καὶ τὴν ὑγείαν, μετ' αὐτῆς δὲ τὴν εὐτυχίαν σας.

—Ὁ παπάκης μου ἰατρεύθη, ὁ παπάκης δὲν εἶναι πλέον ἄρρωστος, καὶ θὰ μοῦ ἀγοράσῃ παιγνίδια, ἤρχισε φωνάζον τὸ βρέφος, καὶ φυλλολογοῦν ἀλφαβητάριόν τι με μεγάλας κεχρωματισμένας εἰκόνας, ὅπερ ὁ Παῦλος τῷ ἠγόρασε τὰ Χριστοῦγεννα.

—Ἐγκεφαλικὴ φλόγωσις; ἐψιθύρισε ὁ Παῦλος ὡς καθ' ἑαυτὸν ὀμιλῶν. Λοιπὸν ἤμην παράφορος;

—Ἄς μὴ ποιῶμεθα χρῆσιν λέξεων τόσῃ λυπηρῶν· νὰ σὰς ὀμιλήσω ὅμως εἰλικρινῶς, προσφιλῆς κόμη, ἡ κεφαλὴ σας δὲν ἦτο εἰς καλὴν κατάστασιν. Ἄρκει νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἐν διαστήματι ἕξ ἐβδομάδων, χωρὶς νὰ κινήθῃτε ἐκ τῆς κλίνης ὑμῶν, περιήλθετε τὸ ἡμισυ τῆς Εὐρώπης μετὰ τοῦ φίλου σας Μαρίου.

—Ἐξ ἐβδομάδες! καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι αἰῶνες παρήλθον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου.

—Καὶ εἰς ἡμᾶς αἰῶνες ἐφάνησαν αἱ ἕξ αὐταὶ ἐβδομάδες, ὑπέλαθεν ἡ κόμησσα.

—Ἐξ ἐβδομάδες!

—Πρόσμενον, ἐγὼ θὰ σοὶ ἀφηγηθῶ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ἡ κόμησσα καὶ ἐξηκολούθει ἐργαζομένη ἐπὶ τινος τάπητος ὃν πρὸ τετραετίας δὲν ἔλαβεν ἀνά χεῖρας. Ἐξῆλθες μετὰ τὸν Κάρολον ἵνα γευματίσῃς μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ φίλου μας. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο ζοφερά, οὐ δὲ πρὸς τινῶν ἡμερῶν παρεπονέισο ὅτι ὑπέφερες κεφαλαλίαν. Πιθανὸν εἰς τὸ γεῦμα νὰ ἐξῆλθες τῶν ὀρίων τῆς ἐγκρατείας· φθάνει, ἐγερθέντες τῆς τραπέζης ἤρχισατε νὰ ἐκπυροκοροῦτε κατὰ τῶν δυστυχῶν χειλιδῶν. Ὁ Μάριος ἔπειτα μᾶς ἀφηγήθη ὅτι εἶχες ἐρυθρὸν τὸ πρόσω-

πον ὅτε ἔλαβες τὸ πυροβόλον του, τὸ ἔθεσας ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἐπυροβόλησας

—Ὦ! ναὶ καλῶς ἐνθυμούμαι τὴν τρομερὰν ἐκείνην στιγμήν' ἐπυροβόλησα, καὶ ὁ Κάρολος ἔπεσε κολουμῶν εἰς τὸ αἷμα του.

—Ἀλλὰ τί ἰδέα σὰς ἔρχεται—εἶπεν ὁ γέρον ἰατρός—δὲν ἔπασεν ὁ Κάρολος, ἀλλ' ὑμεῖς, φίλιτατε κόμη. Ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα ὅταν μὲνη τις ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔχει νοῦν πολὺ ἐξημμένον. Ἐκτοτε φρικωδῶς παρεφρονεῖτε. Ξεύρετε τί ἐφαντάζεσθε; τίποτε ἐλιγώτερον ἢ ὅτι ἐφρονεύσατε τὸν μικρὸν ἐκεῖνον ἄγγελον, τὸν Κάρολον, ὅστις ἐπαίξεν ἐν τούτοις παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης σας, καὶ ὅτι θανασίμως κατεδιώκεσθε ὑπὸ τῆς περιπαθοῦς συζύγου σας, ἥτις ἀνελύετο εἰς δάκρυα, ὀλοκλήρους διερχομένη νύκτας ἐν ἀγρυπνίᾳ παρὰ τὸ προσκέφαλόν σας. Ἐπειτα δὲ τὸ ταξείδιον περὶ οὗ σὰς εἶπον μετὰ τοῦ Μαρίου, ὅστις δὲν ἀνεχώρησεν οὐδόλως, καὶ καθ' ἐκάστην ἤρχετο νὰ μανθάνῃ περὶ ὑμῶν.

Ἐπέστη ἡ στιγμή καθ' ἣν ἐμελλον νὰ εισέλθω μέχρι τοῦδε ἔμενον ἐν τῷ παρκειμένῳ δωματίῳ ἀόρατος θεατὴς πάντων τῶν γενομένων. Ἐφρόντισα νὰ ἐνδυθῶ ὡς ἤμην καθ' ἣν ἡμέραν ἐγευμχτίσθην. Μὲ θεώρησεν ἀμφισβάλων, καὶ σχεδὸν περίτρομος. Ἐγὼ τὸν ἐπλησίασα καὶ συγκαίρων αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἀνακτῆσει τῆς υγείας του, εἶπον ἀστείμους τινὰς περὶ τοῦ διεξοδικοῦ ταξιδίου ὑπερ ἀμφοτέρων ἐπεχειρήσαμεν.

Ἐθώπευον ἐν τούτοις τὸ βρέφος, δίδων αὐτῷ γλυκίσματα, ἅπερ ὡς παρ' ἀρχαίου φίλου ἐδέχετο.

—Γνωρίζεις τὸν κύριον; ἠρώτησεν ὁ Παῦλος.

—Βέβαια, εἶναι ὁ καλὸς φίλος τοῦ παπάκη μου, ἀπεκρίθη ἀνενδοιάστως τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πλάσμα μὴ λησμονῆσαν τὸ μάθημά του.—Οὕτω μὲ ἀπεκάλει τὸ θανάτῳ παιδίον.

Νὰ ἐβλεπες, φίλε μου, τὴν κόμησσαν, πῶς ἔτρεμεν ὅταν ἡ ἐρώτησις ἔγινε, καὶ

μεθ' ὀπόσου κόπου ἔκρυψε τὴν χαρὰν τῆς ἐπὶ τῇ τόσῳ εὐτόχως δοθείσῃ ἀπαντήσῃ.

—Ἀλλ' ἀς ἀποσυρθῶμεν, εἶπεν ὁ δόκτωρ. Ὁ ἀσθενὴς ἔχει χρεῖαν ἀναπαύσεως. Ἀργότερα ἐπιστρέφομεν.

Ἐν τῷ παρκειμένῳ δωματίῳ μετ' ἀνεκφράστου αἰσθήματος ἐθλίψαμεν ἀλλήλων τὰς χεῖρας καὶ ἐκ τριῶν καρδιῶν εὐλικρινῆς ἠγέρθη εὐχαριστία πρὸς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν εὐμενῶς προσενεχθεῖσαν τῷ εὐεργετικῷ ἡμῶν σχεδίῳ. Τὸ δὲ βρέφος σύρον τὴν μητέρα ἀπὸ τοῦ κραπέδου τῆς ποδιάς τῆς

—Μάμμα, ἔλεγε, τὰ εἶπα καλά;

—Ναί, ψυχὴ μου, ναί, χαρὰ μου, τὴν ὁποῖαν πρῶτον ἔχασα, καὶ πάλιν ἀνεύρισκω, ναί, ἄγγελέ μου, τὸν ὁποῖον μοι ἤρπασαν καὶ τώρα ὁ Θεὸς μοὶ ἀπέδωκε.

IX

Ὁ Παῦλος πράγματι ἐσώθη. Περὶ τοὺς δύο μῆνας ἀκόμη παρέμειναν οἱ κτηνοτροφούμενοι ὑπὸ τῶν φιλοστόργων φροντιδῶν τῶν συγγενῶν του. Πάντες οἱ πλησιάζοντες αὐτὸν, ὑπηρεταί, φίλοι, ἤσαν ἀκριβῶς ὠδηγημένοι πῶς ἔμελλον νὰ φέρωνται ἵνα μὴ καθ' ἐλάχιστον τράξωσι τὴν πεποιθήσιν ἐν ἣ ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ τηρήσωσιν αὐτὸν μέχρι ἐντελοῦς καὶ διαρκοῦς ἐδραιώσεως τῆς υγείας του. Εἰς τὰ ἔνδον τῆς οἰκίας οὐδεμίαν ἐπήνεγκον μεταβολὴν δυναμένην νὰ ταραξῇ τὴν φαντασίωσιν ἐπὶ τοῦ γραφείου του ὑπῆρχεν εἰσέτι τὸ ἡμερολόγιον τοῦ 1846. Ἦτο ἀναντίρρητον ὅτι μόλις ἂν ἐξήρχετο μυστηριῶδες ἀπεκάλυπτον τὸ μυστήριον, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλομεν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἔπαυλιν πρὸ τῆς ἐντελοῦς ἐξαλείψεως φόβου ὑποτροπῆς. Ἀριδὴλος ἦτο ἡ ἐνδελεχὴς βελτίωσις τῆς καταστάσεώς του ἢ μᾶλλον δὲ περήγορος ἀπόδειξις ὅτι πληρέστατα ἀνεκτῆσται τὸ λογικόν του, ἦτο ἡ σκέψις ὑφ' ἧς κατελήφθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, κατόπιν τῆς ὁποίας ἤρξατο ἀμφισβάλων περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῶν

βεβαιώσεών μας, καὶ παραπονούμενος ἰκέτευεν ἡμᾶς ἵνα τῷ εἰπωμεν πῶς εἶχον τὰ πράγματα, οὐδόλως φοβούμενοι περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ λογικοῦ του κατόπιν οἰκισθῆναι εἰδήσεως. Ἀνωφελὲς κρίνω νὰ σὰς εἶπω ὅτι καίτοι ἐχθίρομεν ἀκούοντες αὐτὸν προπαρκακευάζομενον ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει ἐκείνη ταχέως ἢ βραδέως ἐπελευσομένη, οὐχ ἦσσαν προσεπαθοῦμεν νὰ τηρήσωμεν αὐτὸν ἐν τῇ πρώτῃ ἐντυπώσει διότι ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη μας μετέχουσα τινος φόβου δὲν μᾶς παρεῖχε βεβαιότητα τῆς ἐντελοῦς θεραπείας του. Ἐρ' ὅσον καὶ ἂν παρεῖνετο ἡ σιγὴ μας ἐνομιζόμεν ὅτι δὲν ἐβραδύνομεν ἀρκούντως ὅπως τῷ φανερώσωμεν τὴν ἀλήθειαν. Ὡς ἐκ τούτου ἐσκοπεύομεν νὰ μείνῃ ἐπὶ τινὰς μῆνας ἀκόμη ἐν τῇ ἐπαύλει. Πλὴν ἡ ἐπιτυχία μας δὲν ἦτο πλήρης· θεῖα χάρις, ὅμως τὸ ἀπροσδόκητον συμβῆν δὲν ἔσχε τὰς ἀπεικταίας ἐκείνας συνεπειάς, τὰς ὁποίας ὤφειλε νὰ ἔχη.

Διότι μετὰ παρέλευσιν δυο μηνῶν ἐσπέραν τινὰ ἐπανερχόμενος ἐκ τινος πλησίον κόμης, καὶ διαβάς ἐκ τῆς ἐπικύλεως διὰ τὴν καθημερινὴν ἐπίσκεψίν μου εὖρον εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τὴν κόμησσαν, ἥτις, ἐν ἀπελπιστικῇ θλίψει, μοὶ ἀρηγγύθη ὅτι ὁ σύζυγος αὐτῆς, ὠφελῆθεις τῆς στιγμῆς καθ' ἣν αὕτη ἔλειπεν ἐγγύθεν αὐτοῦ, ἐξῆλθε, οὐδὲ ἤξευρεν αὕτη ποῦ ὑπῆγεν, ὅτι πάντας ἔστειλε τοὺς ὑπηρετάς πρὸς ἀνίχνευσίν του, ἀλλ' ὅτι λυπηρὰ προαίσθησις κατεῖχε τὴν ψυχὴν τῆς. Τὸ ἐμάντευσα καὶ ἠσθάνθη ἠλιθιομένη τὴν καρδίαν μου. Προσῆνεγκον αὐτῇ τὸν βραχιόνά μου, ὀρμητικῶς κατέβημεν τὸν κρημνὸν, καὶ ὡς ἐξ ἐνστικτοῦ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ προφέρωμεν διηυθύνθημεν πρὸς τὸ κοιμητήριον. Ἀπὸ τῆς θύρας διεκρίνομεν πρὸ τοῦ πλουσίου οἰκογενεακοῦ μνήματος ἄνδρα γονυπετῆ. Ἀνεγνωρίσαμεν τὸν Παῦλον. Σιγηλοὶ προσέβημεν φθάντες δὲ πλησίον, ἐκλίναμεν γόνα καὶ ἡμεῖς ὕψισθεν αὐτοῦ. Ἐδέετο καὶ ἔκλαιε, ἀπλανεῖς δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ

ἠτένιζον μικρὰν πλάκα ἐφ' ἣς ἦτο γεγραμμένον

ΚΑΡΟΛΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΟΜΗΤΩΝ ΜΟΝΤΕΒΕΡΛΕ
ΑΠΟΘΑΝΩΝ ΤΑΣ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1846

ΕΖΗΣΕ 3 ΕΤΗ ΚΑΙ ΜΗΝΑΣ 3.

ΠΡΟΦΘΙΑΝΣ ΑΓΓΕΛΙΑΣ

ΔΕΟΥ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΣΟΥ.

Ὅτε ἔπαυσε δεόμενος ἠνέχεσε τὴν παρουσίαν ἡμῶν, καὶ στραφεὶς πρῶτον μὲν ἔδειξε πρὸς ἡμᾶς τὴν ἐπιγραφὴν, εἶτα θλίβων τὴν χεῖρά μας μετὰ μελαγχολικωτάτου μειδιήματος, εἶπε—Μὴ ἀμφισβάζετε, ἀγαπητοί μου, ἰατροῦσθην

Καὶ ἰατροῦσθη τῶντι· τώρα δὲ ζῆ φαιδρὸς πατήρ τριῶν προσφιλῶν τέκνων, καὶ καθ' ἐκάστην χύνει δάκρυ καὶ ἀποθέτει ἐν ἄνθος ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐκεῖνου ὅτε δὲ συνδιαλέγεται μετὰ τῆς συζύγου του δὲν δικμφισθητεὶ τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, ἀλλὰ ταπεινὸς καὶ εὐγνώμων λατρεύει.
(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ) Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

Y M H N

H

Υ Μ Ε Ν Α Ι Ο Σ.

I

Ὅτε ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου διέρρεεν ἀφροντίς καὶ γαλήνης ὅτε αἱ θυγατέρες τοῦ Λάδωνος εἶχον τὴν δύναμιν νὰ μεταμορφώσιν εἰς κάλαμον τὴν ἀδελφὴν των Σύριγγα, ἧς ὁ Πάν ἐμμανῶς ἠγάτο ὅτε οὗτος ὑποκάρδιον ἐπὶ τούτῳ ὀδύνην αἰσθανόμενος ἴστατο ἐπὶ βρουστεφοῦς τινος ὄχθης στένων ὅτε ἡ εἰς κάλαμον μεταμορφωθείσα Σύριγγε κινουμένη ὑπὸ τῆς ζεφυρίτιδος αὔρας, ἐξέπεμπεν ἐμμελεῖς τινὰς τόνους ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐρωτιῶσαν τοῦ Πανὸς καρδίαν διαπερῶντας, ὥστε οὗτος ἵνα ἐνωτίζηται, ὁπότε ἤθελε, τῶν ἡδαιῶν ἐκείνων φλογγῶν ἠναγκάσθη νὰ κόψῃ μέρος τοῦ καλάμου ἐκεῖνου, κα-

τασκευάσας ἐξ αὐτοῦ σύριγγα καὶ ὀνομάσας αὐτὴν οὕτως ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς ἀμειλίχτου Νύμφης ὅτε ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ ὦτα τοῦ δυστυχοῦς τῆς Αὐδίας βασιλέως Μίδου, ὅστις ἔδωκε τὴν προτίμησιν εἰς τὸν Πᾶνα, ἀγωνισθέντα μετὰ τοῦ ἐκτεθλοῦ Ἀπόλλωνος μουσικὴν ἀγῶνα, μετεβλήθησαν, πρὸς ποιήν, εἰς ὦτα ὄνου, τότε καὶ παρθένοι κρινοδάκτυλοι ἀνάρπαστοι ὑπὸ πειρατῶν γινόμεναι εἰς ἐρήμους λόχμας βιαίως ἀπήγοντο.

II

Καὶ τότε ὁ μὴ ἐρείδόμενος ἐπὶ τοῦ ὄγκου τῶν χρημάτων ὑπελαμβάνετο ὡς ὄν τι ἄψυχον ἔθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Κροίσων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὡς ἐκ πεντελικῆς μαρμαροῦ ἀνδρείκελον, δυνάμενον κάλλιστα. νὰ ἐξωραίσῃ τὰς πλατείας τῶν συνελουσέων τῶν ἐνομιζέτο βλάξ, καὶ ἀδιάφορον ἐὰν ἐν τῇ καρδίᾳ του ὑπῆρχεν ὁ βωμὸς τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων, οἷον τοῦ ἔρωτος, τῆς φιλοπατρίας, τῆς φιλίας. Ἦ το πτωχός!

III

Δυσυχεῖς πτωχοί!

Παρέρχονται τὰ ἔτη ταχέα ὡς ἀσραπὴ, οἷχεται ἀνεπισρεπτὴ ἀπιούσα ἡ βαρύτιμος νεότης αὐδὲν ἄλλο ὅπισθεν αὐτῆς καταλείπουσα ὡς ἐνθύμιον τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ παρόδου τῆς, εἰμὴ ὀλίγα καρδιόδηκτα ὄνειρα, ἔχεπίκρους τινὰς ἀναμνήσεις, οὕτω δ' ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, κατὰ τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον, μεταβαίνων, ἀφήσῃ μόνον νὰ παρέρχηται ἡ δόξα τοῦ κόσμου! Sic transit gloria mundi!

Ἀλλ' ἄς ἀφώμεν τὰς παρεκβάσεις. Ὡς χαρίεσσα ἀρχαίότης! Πῶς καὶ σὺ ἡ γλυοχῆσασα τοῦς δαιμονίους ἡμῶν προγόνους, ὧν ἕνεκεν ἡμεῖς οἱ μεταγενέστεροι νάνοι σεμνυόμεθα, ἠνείχεσο νὰ ἐγκλείης εἰς τοῦς κόλπους σου ἀνθρώπους τὸ χρυσίον μόνον λατρεύοντας;

IV

Ἡ ἑορτὴ τῆς Δήμητρος ἐπανηλυρίζετο ποτε ἐν Ἐλευσίνῃ αὐτόθι ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ τῶν αἰωνοβίων πλατάνων καὶ πευκῶν σκιὰν συνέρρειον τότε ὠραῖαι, βωῶπιδες, καλλιπάρειοι κορασίδες τῆς Ἀττικῆς, λιτὴν περιβολὴν φέρουσαι, λυσίκομοι καὶ ἄνευ κρωβύλων, λευκαὶ ὡς τὸ γάλα, ἀγνοῦσαι τὴν σημερινὴν χρῆσιν ἢ κατὰχρησιν τῆς παιπάλης καὶ τῶν μυρούχων ὑδάτων, καὶ ὠρχοῦντο ἐπιχαρίτως λιγυρῶς ἄδουσαι ἄσματα ἔρωτος καὶ ἀνδρίας.

Ἦν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη πτωχός μὲν ἀλλ' εὐειδὴς νεανίας, ὁ Ἵμην ἢ Ἵμέναιος, ὃν θὰ ἐξελάμβανέ τις ἀντὶ παρθένου.

Τὰ βέλη τῆς Κύπριδος δὲν ἐφείστησαν καὶ τῆς καρδίας τοῦ πτωχοῦ Ἵμεναίου, ὅστις ἰδὼν χαρίεσσαν τινὰ Ἀθίδαν μελανόφθαλμον ἐπλήγη καιρίως ὑπὸ τῆς γοήσεως καλλονῆς τῆς καὶ εἰς ἀμηχανίαν καὶ οἰνοὶ ἀπόγνωσιν περιελθὼν ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι δὲν εἶχε δι' ἐλπίδος νὰ τὴν νυμφευθῇ, μὴ συναινοῦντος πρὸς τοῦτο τοῦ πατρός τῆς ἄτε πλουσίου, ἐρίφθη εἰς ζοφερὰς σκέψεις μελαγχολίας καὶ λύπης.

Ὁ καλὸς μας Ἵμέναιος, ἵνα ἢ πάντοτε πλησίον τῆς λατρευομένης κόρης, περιεβλήθη γυναικεῖα ἱμάτια καὶ ἀναμιχθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν κορασιῶν, μετέβη καὶ αὐτοῖς εἰς Ἐλευσίνα ὅτε τῆς Δήμητρος ἡ ἑορτὴ ἐτελεῖτο.

V

Αἱ παρθένοι ἅμα ἐλθοῦσαι εἰς Ἐλευσίνα ἤρξαντο φαιδραὶ καὶ ἀμέριμοι τοῦ χοροῦ ὁ Ἵμέναιος ἠγάλλετο καὶ ἐσκίρτα ὑπὸ χαρᾶς μετ' αὐτῶν συνορχοῦμενος, ὅτε φωναὶ ἄγριαὶ καὶ τραχέϊαι ὀλίγω μακρὰν αὐτῶν ἀκουσθεῖσαι, ἐτάραξαν τὴν ἐπικρατοῦσαν γαλήνην καὶ διέχυσαν πανικὸν φόβον καὶ σιωπὴν.

Αἱ φωναὶ ἐκεῖναι ἐξήρχοντο τοῦ στόματος πειρατῶν, οἵτινες, ἀποσπασθέντες ἐκ τινος λόχου, ὠρμησαν ἐξ κρήνης ἐπὶ τῶν

παρθένων, ἃς συμπαρέσυρξεν εἰς τὰς ἐφορκίδας τῶν, ἵνα εἰς ἄλλους ἀγνώστους τόπους πωλίσωσιν αὐτὰς ὡς δούλας.

Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν οὐριος, αἱ δὲ κῶπαι τῶν ἐφορκίδων ἐλαφραὶ ὡς πτερὸν διασχιζούσαι τὰ διαυγῆ ὕδατα, μετῆνεγκον εἰς ἐρήμην τινὰ νῆτον τὴν πολύτιμον λείαν μετὰ τῶν πειρατῶν, οἵτινες, αὐτόθι μεθυθέντες, ἐβυθίσθησαν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως βρογχάζοντες.

VI

Ἐκοιμῶντο.

Ὁ Ἵμέναιος εἰς τὴν ἐρήμην ἐκείνην νῆσον καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν πειρατῶν ἀντὶ παρθένου ἀπαχθεὶς ἐσκέπτετο πάντοτε τίνι τρόπῳ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν συναιχμαλώτων του νὰ ἐπιτύχῃ. Ἐδειλία, ἀπελιθοῦτο ἐνώπιον τῆς ὑπ' αὐτοῦ λατρευομένης Ἀθίδος, αἰδοῦς ἐρύθημα ἀνῆρχετο ἐπὶ τῶν παρειῶν του ὅτε ἐπὶ στιγμὴν συναλάμβανε τὴν ἰδέαν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν τῆς καὶ τῇ ἐξωτερικεύσῃ τὸν ἄγνον ἔρωτά του, ἔτρεμεν ὡς ἀμνὸς ὑπὸ τοῦ σφαγέως τὸ φάσγανον ὁσάκις οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀντίκρυσον τοῦς σπινθηροβολοῦντας ἐκείνους τῆς θελκτικῆς παρθένου, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐσκέδαζε τὴν ἀχλὺν τῆς καταβρωσκούσης αὐτὸν μελαγχολίας, εἰμὴ μόνον ἀναλογιζόμενος ὅτι εὐρίσκετο πλησίον τῆς χαρίεστης ἐκείνης Ἀθίδος, — ἥς τὸ ὄνομα ἢ ἱστορία οὐδαμῶς ἀναφέρει, — ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ὁποίας μυρίας θὰ ἔδιδε ζωὰς ἂν εἶχεν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαβυρίνθου τούτου τῶν σκέψεων, αἵτινες, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐτάρασσον τὴν διάνοιαν τοῦ δυσέρωτος Ἵμεναίου, ἡ σῴτειρα σκέψις δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ καὶ καταστήσῃ εὐδαίμονα τὸν δυσυχῆ ἔρασην, ὅστις, ὡς ἄλλος Ἀρχιμίδης ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει του, μετὰ χαρᾶς ἀνεκκαλήτου ἀνεφώνησεν, εὖρον εἶρον.

VII

Τί εἶπεν;

Οἱ πειραταὶ ἐξηκολούθουν διὰ τοῦ βρ-

θέος ὕπνου τῶν ταράσσοντες τὴν βασιλεύουσαν ἐν τῇ ἀνύδρῳ ἐκείνῃ νήσῳ νεκρικὴν σιγὴν, αἱ δὲ κλιδοὶ τοῦ ἀνθρώπου αἵματος, ἃς τὰ ἐπὶ τῶν θάμνων καὶ τῶν ἐρπύλλων ἐρριμμένα ὄπλα τῶν ἔφερον, ἦσαν οἱ ἀξιοπίστοι καὶ ἀψευδεῖς μάρτυρες τῆς ὠμότητος αὐτῶν.

Ὁ Ἵμέναιος ἔλυσεν τὴν σιωπὴν, ἀναλογισθεὶς δὲ ὅτι ἦν ἀνὴρ παρῆστη ἐνώπιον τῆς ἐρωμένης του, πρὸς ἣν προέτινες ν' ἄρῳσι τὰ ὄπλα τῶν κοιμωμένων πειρατῶν καὶ ἀποκτείνωσιν δι' αὐτῶν πάντας.

Ὡς ἀστὲρα νέας ζωῆς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Ἵμεναίου αἱ συναιχμαλῶτοι πᾶσαι ἀποδεχθεῖσαι καὶ ἐπικροτήσασαι, ἔλαβον χαμόθεν τὰ ὄπλα τῶν πειρατῶν καὶ δι' αὐτῶν ἐγκατέλιπον διὰ παντὸς κοιμωμένους ἐπὶ τῆς ἐρήμης ἐκείνης νήσου τοὺς ἀμειλίχτους τυράννους τῶν.

VIII

Ἐρχομαι ὡς ἄγγελος μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν τυράννων τοῦ Ἵμεναίου γενόμενος ἐπέβη μίᾳς τῶν πειρατικῶν ἐφορκίδων, ἥς ἀνασπάσας τὴν ἄγκυραν ἐπλευσε μετὰ σπουδῆς εἰς τὰς Ἴοσεφάνους Ἀθήνας, ἃς εὖρε βεβυθισμένας εἰς ἀθυμίαν μεγίστην ἐπὶ τῇ γενομένῃ ἄρπαγῇ τοῦ ἀνθους τῶν κορασιῶν τῶν, ἅτινα ὑπεσχέθη εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν ν' ἀποδώσῃ, ἂν τῷ ἔδιδον εἰς σύζυγον τὴν παρθένον, ἣν ἐλάτρευεν.

Ἡ φαιδρὸς τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς ἐζωγραφήθη ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ τούτῳ ἀκούσματι τῆς σωτηρίας τῶν καλλίστων κορῶν τῶν, οἱ δὲ γεννιότεροι τῆς προσφιλοῦ, τῷ Ἵμεναίῳ παρθένου ἄσμενοι ἀπεδέξαντο νὰ συνδέσωσιν αὐτὴν διὰ τοῦ γάμου μετὰ τοῦ σωτήρός τῆς.

Ἐξάλλος ὑπὸ χαρᾶς καταρᾶς ὁ Ἵμέναιος ἀπέπλευσεν αὐθις μετὰ τινῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ἐρήμην ἐκείνην νῆσον καὶ λαθῶν μεθ' ἑαυτοῦ τὰς εὐοφθάλμους παρθένους ὑπέσχεψεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔνθα νυμφευθεὶς τὴν ἰσάγγελον ἐρωμένην του, ἔζησε μετ' αὐτῆς τοσοῦτον ὀλιβίω, ὥς

τ' ὄνομά του φημισθὲν ὑμνήθη, αὐτὸς δ' ἐπὶ τέλει ἀπεθιώθη, λατρευόμενος ὡς θεομειλιτῆς καὶ προσάτης τῶν γάμων.

Ἐκτοτε εἰς γαμηλίους πανηγύρεις καὶ ἔθιμα (ὑμέναια) ἔθιον αὐτῷ ὑπὸ τὴν μελωδίαν θελξικαρδίων ὕμνων ἀνθη, φέροντες πρὸς ὠραῖτόν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Ἐζωγράφουν δ' αὐτὸν νέαν ὠραῖον, ἐςγεμένον δ' ἀσφάνου ἐξ ἀμαράκου, φέροντα χρυσόχρουν περβολὴν καὶ κρατοῦντα ἀνά χειρας δαδὰ.

IX

Καὶ εἶχον δίκαιον· διότι ὁ Ὑμέναιος δὲν ἐπεδίωξε τὸν γάμον ὡς μέσον ἡδονῆς, κτηνώδους τεκνοποιῆς καὶ ἀμοι-

βαίης ἐντεῦθεν δικροφῶς, ἥτις ἐκ τῆς ἐσθίας τοῦ οἴκου ὡς ἐκ πηγῆς μεμολυμένης διοχετεύεται εἰς ἅπαν τὸ κοινωνικὸν σῶμα, διακροφίρουσα δὲ καὶ διαλύουσα κατὰ πρῶτον τὸ ἡθικὸν τῆς οἰκίας πρόσωπον, διακροφίρουσι δὲ αὐτοῦ τοῦ παντὸς ἄλλον δεσμὸν, καθιστῶσα τὴν κοινωνίαν ἀγέλην ζώων, ἣν τὸ σιδηροῦν μόνον τοῦ δεσποτισμοῦ μασιγίον δύναται νὰ ἰθύνῃ, ἀλλ' ἐπεδίωξε τὴν εἰκόνα καὶ τὸν τύπον τοῦ ἡθικοῦ γάμου, τὴν συνταύτισιν δύο ψυχῶν πρὸς ἡθικὸν τέλος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν συναίνεσιν τῶν συζύγων πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἡθικοῦ νόμου, οὐχὶ δὲ τὴν ἀπλὴν δύο σωμάτων συνένωσιν.

A. Π. ΒΛΑΧΟΧΡΙΣΤΟΣ.

ΟΙ

ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΙ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ταγματάρχης ΟΡΑΑΝΔΗΣ } ἀπόμαχοι : ΚΑΡΟΛΙΝΑ θυγάτηρ τοῦ Ταγματάρχου.
Αρχηγὸς ΡΙΝΑΑΔΗΣ } συναξιούχοι. : ΑΛΦΟΝΣΟΣ υἱὸς τοῦ Λοχαγῶ.

Δοιάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ταγματάρχου μεθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ μέσῳ καὶ δύο παραπλεύρους. Ἐπὶ τῆς τραπέζης δεξιᾷ τοῦ ἡθοποιοῦ ἐφημερίδες καὶ ζευγὸς δισπτερῶν θαλασσοῦ μεταξὺν ἐπὶ τινος καρέγλας.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἡ ΚΑΡΟΛΙΝΑ μόνη θεωροῦσα ἐκ τοῦ παραθύρου πρὸς τὰ ἔξω.

Ἴδού τον . . . πλησιάζει . . . ψί, ψί! (καλοῦσα αὐτὸν). Ἐλα ἐπάνω, εἶμαι μόνη. (ἀποσύρεται ἐκ τοῦ παραθύρου). ὦ! δὲν περιμένει νὰ τοῦ τὸ εἰπῶ δύο φορὰς! . .

Ἀλλὰ εἰς τὸ ἐξῆς; . . . ὅταν μία κόρη συχνὰ πυκνὰ εὐρίσκειται μόνη μετὰ τὸν ἐραστὴν τῆς, ὁ ἐραστὴς γλίγωρα τὴν λησμονεῖ.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ καὶ ἡ ἀνω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

ὦ! Καρολίνα μου, πόσον καιρὸν ἔχομεν νὰ ἰδωθῶμεν.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Θέλεις; νὰ εἴπῃς πόσον καιρὸν ἔχομεν

νὰ συνομιλήσωμεν, διότι βλεπόμεθα καθ' ἡμέραν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὡραῖα βλεπόμεθα! ἀπερνῶ τοῦλάχιστον δώδεκα φορὰς τὴν ἡμέραν ἀποκάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά σου, ἐνῷ με δέρνει τὸ δριμύτερο ψῦχος καὶ τετραγώνη βροχὴ, καὶ συχνὰ δὲν βλέπω παρὰ τὸ χεράκι σου ὅπου τὸ σηκόνεις ἐνῷ βράπτῃς.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ τί πταίω ἐγὼ ἂν ὁ πατέρας μου σπανίως ἐκβαίῃ εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἦναι ὁ πλέον ἀκοινωνητὸς ἄνθρωπος; Εἶμαι ἠναγκασμένη νὰ κάθημαι ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νὰ ἀναγινώσκω ἐφημερίδας πολὺ παλαιάς, τὰς ὁποίας μοὶ στέλλει ἡ μοδίσα μου ἀφοῦ τὰς μετεχειρίσθη εἰς δῖπλωμα φορεμάτων. Ἀλλ' ἂς μὴ χάνωμεν στιγμὰς τόσον πολυτίμους εἰς παράπονα καὶ ἐπιπλήξεις. Ἐχω νὰ σοὶ δώσω καλὰς καὶ κακὰς εἰδήσεις.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Κ' ἐγώ.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὁ πατήρ μου ἔχει ἓνα φίλον ἐξηκονταετῆ καὶ ἀπεφάσισε νὰ με δώκῃ σύζυγον εἰς αὐτόν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Μπᾶ! αὐτὴ εἶναι ἡ καλὴ εἰδήσις;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὀχι, αὐτὴ εἶναι ἡ κακὴ. Σήμερον ὁμοῦ ἐλάβομεν μίαν ἐπιστολὴν μετὰ μύρην σφραγίδά· ὁ γέρον ἀπέθανε, καὶ δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὸν νυμφευθῶ.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπαύσῃ, καὶ διὰ τῶρα νὰ μὴ τὸν ἀναστήσῃ. Τὸ ἴδιον σχεδὸν συνέβη καὶ εἰς ἐμεῖ. Ὁ πατήρ μου προσδιώρισε διὰ σύζυγόν μου μίαν κόρην συμπολίτιδά του πολὺ πλουσίαν, καὶ χωρὶς νὰ με εἰδοποιήσῃ εἶχεν ἤδη ἐτοιμάσῃ τὰ πάντα. Κατ' εὐτυχίαν ἡ κόρῃ ἔφυγε μ' ἓνα ἄλλον.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Κατευόδιον. Λοιπὸν καὶ οἱ δύο εἴμεθα ἐλεύθεροι.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐλεύθεροι; ἐγὼ ἐββαίκα δὲν εἶμαι ἐλεύθερος.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἐλα δὲ, ἀρχοντόπουλο, μὴ φιλονεικῆς τώρα περὶ ὄνου σκιαῆς. Γνωρίζω ὅτι σὲ ἔχω ἀλυσίδετον, καὶ δὲν ἔχω διαθέσειν νὰ σοὶ δώσω τὴν ἄρεσιν, διότι καὶ ἐγὼ χωρὶς νὰ τὸ ἐνοήσω ἐμπερδούην εἰς τὰς ἰδικὰς σου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Τώρα ἡμῶς πράγματι εἶναι καιρὸς νὰ μᾶς στέψῃ μετὰ ῥύδα ὁ Ὑμέναιος.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Τρώντι, ἦν οἱ πατέρες μας ἐσκεπτοντο ὡς σκεπτόμεθα ἡμεῖς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ σύζυγός σου ἀπέθανε καὶ ἡ σύζυγός μου τῶκοψε λάσπη, ποῖον ἄλλο ἐμπόδιον μένει;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Δὲν ἤξεύρω, νομίζω ὅμως ὅτι τὰ δύο γερόντιά μας ἄν κάπως νὰ μὴ παρασυμφωνοῦν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἄλλ' ἐχρημάτισαν συστρατιῶται. . .

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μάλιστα.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ οἱ δύο τώρα εἶναι ἀπόμαχοι.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ναί.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὀμιλοῦν καὶ οἱ δύο εὐχαρίστως διὰ τὰς ἐκστρατείας των.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

ὦ! βέβαια.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ διὰ τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας των.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ διατί ὄχι; Καὶ τώρα ἀκόμη ὁ πατέρας μου γλυκοκουττάζει τὰς ὠραίας νέας, ἐνίοτε μάλιστα καὶ παρά πολυ.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Λοιπὸν εἶναι ἐν πληρεστάτῃ ἀρμονίᾳ.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἵπάρχουν ὁμοῦ καὶ κάποια προσκόμματα. Ὁ πατήρ μου ἐρθασεν εἰς τὸν βῆθμόν Ταγματάρχου, ὁ ἰδικός σου μόνον εἰς ἐκεῖνον τοῦ Λοχαγῶ, ὁ πατήρ μου φέρει εἰς τὴν κομμοδύχη τῆς στο-

λῆς του ἓνα σταυρὸν, ὁ ἰδικὸς σου ὄχι ὁ ἰδικός μου εἶναι πλούσιος, ὁ ἰδικός σου πτωχός. Ὅλα ταῦτα συγκρίζου τὴν ἰσότητά, ἀποσυνθέτου δὲ καὶ ἀπομακρύνου τὰς ψυχάς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ δύο εἶναι τίμιοι.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Βέβαια. Ἄλλ' ὁ πατήρ μου ἐδάνεισε χρήματα εἰς τὸν ἰδικόν σου, καὶ τοῦτο κηκῶς ἤγει εἰς τὰ αὐτιά τῆς φιλίας.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ εἶναι πολλά;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Πεντακόσια δουκάτα μὲ Σ]μα.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀναμφιβόλως ἡ πληρωμὴ θὰ τοῦ ἀποβῆ ὀλίγον πικρά.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἐσχάτως ὁ λοχαγὸς ἠναγκάσθη νὰ ἀφῆσθαι τὸ ὄραϊον τοῦτο οἴκημα, καὶ νὰ λάβῃ ἄλλο μετριώτερον.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Δὲν τὸν μέλλει ὅμως διόλου.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Σοῦ τὸ πιστεύω, ὑπέφερον ὅμως ὀλίγον ὅταν εἶδεν ὅτι ὁ πατήρ μου τὸ ἔλαβεν ὑπ' ἐνοίκιον καὶ ἐπλήρωσεν εὐθύς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐ! ἐγὼ φρονῶ ὅτι πρὸ πολλοῦ τὸ ἐλησμόνησε, ἀφοῦ εἶναι πάντοτε ἀφηρημένος.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὡ! ὡς πρὸς τοῦτο ἴπαρε τὸν ἓνα καὶ κτύπα τὸν ἄλλον.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Κάποτε συμβαίνουν σκηναὶ ὠραϊόταται.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὁ ἓνας ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ παράδειγμα τοῦ ἄλλου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ὁ πατήρ μου ἦτο κηκοδιάθετος καὶ δὲν ἤθιλε νὰ ἐξέλθῃ. Πρὸς τὸ μεσημέρι ὅμως ἐνδύεται πλὴν δὲν ἐκβάλλει τὴν σκούφια, καὶ οὕτω καταβαίνει εἰς τὸν δρόμον. Τὸν ἀπαντᾷ εἰς φίλος του καὶ τῷ λέγει: ἔοι! καὶ πῶς διατι με τὴν σκούφια; ὁ πατήρ μου τοῦ

ἀποκρίνεται: δὲν αἰσθάνομαι τόσῳ καλὰ καὶ δὲν θὰ ἔκβω σήμερον ἀπὸ τὸ 'σπῆτι ὀλην τὴν ἡμέραν.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὁ ἰδικός μου ἐκόλλησε πλῆσιον τοῦ κώδωνος τῆς οἰκίας μας ἐν χαρτίον ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐγραψεν: «*Eder σημάνης δύο » φορὰς καὶ δὲν ἀνοίξῃ ἡ θύρα, ὁ Ταγματάρχης δὲν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν* ». Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔρχεται αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ σῦρει τὸν κώδωνα: ὁ ὑπῆρέτης δὲν ἤκουσεν ἀμέσως, ὁ πατήρ μου ἀναγινώσκει τὸ ἔγγραφο καὶ λέγει καθ' ἑαυτὸν, «*ὁ Ταγματάρχης δὲν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν*» καὶ ἀναχωρεῖ μὲ τὴν μεγαλύτεραν ἀπάθειαν! μάλις, κύριε.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐξαιρεταί! ὁ πατήρ μου δὲν θὰ ἔκαμνε καλλίτερ.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὡ! μὴ σὲ μέλλει, καὶ οἱ δύο τὰ χέρια δίδουν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ διὰ τοῦτο λέγω ὅτι δὲν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ σὲ ἐπισκέπτωμαι κάποτε κρυφὰ, κρυφὰ.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἀλήθεια; δὲν θὰ ἀπεράσετε ὅμως εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ διατι ὄχι; ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατόκησα ἐδῶ καὶ γνωρίζω ὅλας τὰς μυσικὰς ἐξόδους.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὄχι, τοῦτο δὲν εἶναι πρέπον καὶ δὲν θέλω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἄφες με τοῦλάχισον νὰ ἴδω πῶς διηυθέτησε τὸ δωμάτιον.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ὡ! τοῦτο μάλις σοὶ τὸ ἐπιτρέπω. (ἀνοίγει τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς).

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

(Παρὰ τὴν θύραν τοῦ δωματίου). Ἐκεῖ ὑπὸ τὸ παράθυρον εἶχον τὸ γραφεῖόν μου.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ τώρα ἔχω τὸ τραπεζάκι ὅπου βράπτω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐκεῖ ἀπέναντι ἐρέματο ἢ εἰκῶν σου.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ τώρα κρέματα μία σκούφια

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐκεῖ ἦτο ἡ βιβλιοθήκη μου.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ τὴν βιβλιοθήκην μου ὄλην δύναται νὰ τὴν περιλάβῃ τὸ κάνιστρον ὅπου θέτω τὰ ἐργόχειρά μου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Προσφιλὴς Καρολίνα! Τὸ δωμάτιον τοῦτο εἶναι μικρὸν, ἀλλ' ἂν ἤδυνάμην νὰ κατοικήσω εἰς αὐτὸ μὲ σέ...

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Τότε θὰ ἦτο παλάτιον. Ἀλήθεια; (εἰρωνικῶς)

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Θὰ ἦτο παράδεισος.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ, καὶ... καὶ ὅτι σοῦ κατεβίασῃ ἡ ἐξημεμένη φαντασία σου! Δὲν θέλεις τώρα νὰ ἰδῆς καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πατρός μου; (ἀνοίγει τὴν ἀτικροῦ θύραν).

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

(ἰλίπων ἑσῶ). Ἀλλ' ἐδῶ, βλέπω, ἔλαβον χώραν μεγάλα μεταβολαί. Ἡ δπλοθίκη τοῦ πατρός μου ἐσεπέαζεν ὄλους τοὺς τοίχους.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Καὶ τώρα οἱ ποντικοὶ τρώγουν τὸν Καμέρρα καὶ τὸν Κιάρη... Ὡ θέ μου! κάποιοι ἀναβαίνει... μὴ εἶναι ὁ πατήρ μου; πῶς ἀπὸ τώρα ἐπιστρέφει;...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ποῦ νὰ κρυφθῶ;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Νὰ κρυφθῆς! ἐντροπή.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ο ΛΟΧΑΓΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

(σιγὰ πρὸς τὴν Καρολίαν) Ὁ πατήρ μου!

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(σιγὰ πρὸς τὸν Ἀλφόνσον) Καὶ διατι λαμβάομεν σήμερον αὐτὴν τὴν τιμὴν;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τί βλέπω! ἡ Κυρία Καρολίνα ἐπισκέπτεται τὸν υἱόν μου;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ,

Τὶ ἐννοεῖτε, κύριε Λοχαγέ;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, μὲ ὄλον τὸ σέβας, ἡ διαγωγὴ σας αὐτὴ μοῦ προξενεῖ ἐκπληξιν. Μία κόρη ἐπισκέπτεται ἓνα νέον εἰς τὸ οἴκημά του;... μὲ συχωρεῖτε ἀλλὰ...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

(σιγὰ πρὸς τὴν Καρολίαν). Δὲν τὸ ἐνόησες; νομίζει ὅτι εἶναι 'σπῆτι του.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μὲ συχωρεῖτε, κύριε Λοχαγέ, ποτε δὲν θὰ ἔκαμνον τοιοῦτον ἀνάρμοστον διάβημα.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Λοιπὸν ἤλθετε ἐδῶ ἐκουσίως. Μοῦ κωκοφαίνεται, τοῦτο εἶναι ἀκόμη χειρότερον.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλὰ σεῖς, πάτερ μου, ἤλθετε ἐδῶ...

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἦλθα ἐδῶ εἰς κακὴν ὥρην κατὰ τὴν γνώμην σα', ἔ! τοῦτο τὸ κταλακμβάνω!

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὁ κ. Ταγματάρχης δὲν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν...

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καὶ ἡ ἀρχοντοπούλα ἐδῶ ὠφελίθη ἀπὸ τὴν περίερασον, καὶ μία νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὸ 'σπῆτι τοῦ ἐρατιτοῦ της. Σὰς τὸ ξαναλέγω, δὲν εἶναι καλὰ πράγματα αὐτά, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται. Διὰ τώρα ἐγὼ σιωπῶ ἀλλὰ νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν 'μμάτια μου (πρὸς τὴν Καρολίαν) νὰ φύγῃς εὐθύς εὐθύς.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(σιγὰ πρὸς τὸν Ἀλφόνσον) Τοῦτο εἶνε πολὺ προσπίθησον νὰ τὸν ἐκβάλῃς ἀπὸ τὴν ἀπάτην. (εἰσερχεται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΛΟΧΑΓΟΣ καὶ ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἐφυγε;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Μάλιστα. Σὰς βεβαιῶ ὅμως, πάτερ μου, ὅτι ἐκακομεταχειρίσθητε, ἐφέρθητε πολὺ σκληρῶς πρὸς τὴν κυρίαν Καρολίαν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Κακό 'δικό της, αφού μίαν φρόνιμον συμβουλήν ενός γέροντος τὴν ἐκλαμβάνει ὡς προσβολήν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλά, πάτερ μου, δὲν εἴμεθα εἰς οἰκίαν ἰδικήν μας.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἡ ἰδική μας εἶναι, ἢ 'νοῖκι πληρόνομεν, τὸ ἴδιο εἶνε. Ἐν συντόμῳ, δὲν θέλω πλέον νὰ γίνεται λόγος περὶ τούτου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Κάλλιστα. Ἐν τούτοις ἐγὼ πηγαίνω...

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Και ποῦ;... θὰ μείνῃς ἐδῶ, δὲν βγαίνεις ἀπὸ τὸ 'σπῆτι.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὦ! μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ! ἤθελες νὰ 'πᾶς ἔξω, ἢ ὁ πατέρας της δὲν εἶνε 'σπῆτι, οὐ λοιπὸν ἤθελες νὰ 'πᾶς νὰ κάμῃς συναναστροφήν, καὶ δὲν σκέπτεσαι τὴν ὑπόληψί σου καὶ τὰ καθήλοντα πρὸς τὴν σύζυγόν σου;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Σύζυγον; Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἔχω σύζυγον.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἀδιάντροπε! Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀνταμοιβή σου διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς φροντίδας μου νὰ σοῦ εὔρω γυναῖκα πλουσίαν καὶ ὠραίαν; Ἰποκρίνεσαι λοιπὸν διὰ νὰ ἀπατήσῃς μίαν ἔντιμον κόρην.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἄλλ' ὄχι, ἀγαπητέ μου πάτερ...

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Σιώπα. Μὲ πνίγει ἡ χολή. Χαίρω ὅτι τυχαίως ἔμαθον ὅτι ὁ Ταγματάρχης σήμερον εἶναι ἀπών. Εἶχον χρέος νὰ σώσω τὴν τιμὴν τῆς θυγατρὸς ἐνὸς συμπολεμιστοῦ μου, ἐνῶ ὁ υἱός μου προσπαθῆ νὰ τῆς τὴν ἀρπάξῃ. Θὰ μοῦ κάμῃς λοιπὸν τὴν χάρι, 'μμάτια μου, νὰ μὴ κινηθῇς ἀπ' ἐδῶ.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὅπως ἀγαπᾶς.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ναί, τὸ δικτάτιω καὶ διὰ νὰ ἴται.

ἀσφαλῆς, θὰ σὲ κλείσω εἰς τὸ δωμάτιόν σου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Εἰς τὸ δωμάτιόν μου;!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ναί, ναί, καὶ μὴ μοῦ γυρίζῃς λόγο. Μάρς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλά πάτερ μου, δι' εὐσπλαχνίαν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὴ μοῦ ἀντιλέγῃς, σοῦ εἶπα. Μὲ 'ξεύρεις. (ἀπειλῶν αὐτόν)

ΑΙΦΟΝΣΟΣ.

Εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ναί, ναί, εἰς αὐτὸ, θὰ εὔρης ἀρκεῖα βιβλία καὶ δὲν ἐνοχλεῖται.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὦ! ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι περιττὸν, δὲν ἐνοχλοῦμαι.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Λοιπὸν ἔμβα

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἄλλ' ἀφοῦ τὸ θέλετε...

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ! μὰ δὲν ἀκούεις! πρόσεξε μὴ χάσω τὴν ὑπομονήν! Ἐλά 'γλίγωρα, μέσα.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Μέσα, καὶ ὁ θεὸς βοηθός. (εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Καραλίνας. Ὁ Λοχαγὸς κλειδώνει τὴν θύραν καὶ βάλει τὸ κλειδίον εἰς τὸ θυλάκιόν του).

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΛΟΧΑΓΟΣ μόνος

Ἐὰν ἐφερόμην διαφορετικὰ ὁ Ταγματάρχης θὰ ἐπίστευεν ὅτι ἐγὼ ὑποβόηθῶ τὸν υἱόν μου νὰ ἀπατήσῃ τὴν κόρην του. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ. Εἶμαι πτωχότερός του, εἶμαι ἀπλοῦς Λοχαγὸς, δὲν ἔχω παράσημα, ἀλλ' ὅσον ἀποβλέπει τὴν τιμὴν προκαλῶ καθ' ἑνα. Ἐχω σήμερον νὰ τελειώσω πολλὰς ὑποθέσεις μου, ἀλλὰ ποῖος ἤμπορεῖ νὰ μὲ βεβαιώσῃ ὅτι ἐκείνο τὸ διαβολόπαιδο δὲν θὰ συντριψῇ τὴν κλειδαριά καὶ δὲν θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν κοπέλλα; Οἱ ἐρασταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν δαιμόνια. Καλλίτερα νὰ καθίσω εἰς τὸ 'σπῆτι. (ἀποδύεται τὴν στολὴν καὶ φορεῖ τὴν θαλαμειοθήκα, ἀποβάλλων τὴν στολὴν ὅπου ἔτι ἡ θαλαμειοθήκα).

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ! ἄ! καλῶς ὠρίσαστε, κύριε Ταγματάρχα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ εἶσθε πρὸ πολλοῦ ἐδῶ;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Πρὸ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐξενοχωρήθητε.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ὄχι, ὁσάκις εἶμαι 'σπῆτι μου συνειθίζω νὰ φορῶ τὴν βόμπα μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Διάβολε! εἶσθε λοιπὸν εἰς τὸ 'σπῆτι σας;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ! χὰ, χὰ! Βέβαια, κ. Ταγματάρχα. Δὲν γνωρίζετε πλέον τὸ δωμάτιόν μου; Συχνὰ ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ τὰς ἴδω ἐδῶ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σὰς ζητῶ λοιπὸν μυριᾶκις συγγνώμην. Τόσων πεποίθησιν εἶχον ὅτι ἦλθον εἰς τὸ 'σπῆτι μου, ὥστε ἀφηρημένος ὡς ἤμην ἐξεδύθην τὸ φόρεμά μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Δὲν βλέπτε. Γνωρίζω ἀπὸ μικρὰ μας πόδια, πῶς εἶσαι ἀφηρημένος.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἄ! μὰ τοῦτο εἶναι πολὺ! (φορεῖ τὴν στολὴν τοῦ λοχαγοῦ ἀντὶ τῆς ἰδικῆς του). Καὶ πάλιν παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃς.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄφησε τὰ κομπλιμέντα, φίλε μου. Καθήσατε, κ. Ταγματάρχα. Εἰς τὸν κόσμον τώρα συμβαίνουν πράγματα θαυμάσια. Πρὸ ὀλίγου ἀνεγίνωσκον τὴν ἐφημερίδα. Ἀνηγέρθη πάλιν ἡ δημοκρατία τῆς Ἑνετίας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μπᾶ διάβολε!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βέβαια, βέβαια, ἐξελέγη νέος Δόγης. Παρατηρήσατε. (τῷ δίδει τὴν ἐφημερίδα).

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὲ συγχωρεῖτε. Ἡ ἐφημερίς αὕτη εἶναι τοῦ 1775.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἀλήθειαι! ἄ! ἀλλὰ τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει.

Ἄ! ἐδῶ εἶνε καὶ ἐφημερίδες (βλέπων ἐπὶ τῆς τραπέζης) Πολὺ καλὰ. Σήμερον ἐφθάσε τὸ ταχυδρομεῖον. Εὐθύς θὰ τὰς ἀναγνώσω. (λαμβάνει μίαν ἐφημερίδα καὶ φορεῖ τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενα διόπτρη) Ὦ! ὦ! ὠραῖόν. Τὶ διάβολο ἔπαθαν τὰ 'μάτια μου σήμερα καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ ἴδω μὲ τὰ ὀμματοῦάλλια μου; Καλλίτερα βλέπω χωρὶς αὐτὰ, οὐ! πολὺ καθρώτερα βλέπω χωρὶς ὀμματοῦάλλια. (κάθηται παρὰ τὰ παράθυρον στρέφων τὰ νῦτα πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἀναγινώσκει τὴν ἐφημερίδα) «Τὰ Κράτη ἔστειλαν πρέσβυν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας» ἢ ἐτρελάθη ὁ ἐφημεριδογράφος, ἢ ἐδαιμονίσθησαν τὰ Κράτη. Ἐπρεπε τώρα νὰ μένουν ἡσυχὰ διότι εἰς τὴν Πολωνίαν τὶ 'μποροῦν νὰ τοὺς κάμουν; (ἀναγινώσκει) «Νέος Δόγης ἐξελέγη ἐν Βενετία» Διάβολε! τοῦτο δὲν 'μπορεῖ νὰ γίνῃ. Πάλιν θὰ ἔχωμεν πόλεμον. (ἀναγινώσκει) «Ἄρχισαν ἐκ νέου αἱ ἐκκρήσεις τοῦ Βεζουβίου.» Τοῦτο μάλιστα πιστεύεται. Εἶναι ὁμοῦς εὐτύχημα διὰ τὸν γερο-Βεζουβίου ὅτι κάθηται ἀπλῶς ἐπάνω εἰς θειάφι. Ἐὰν ἐπλάκονε χρυσίφι τώρα πρὸ πολλοῦ θὰ ἦτο ἀνεσκαμμένος γύρω, γύρω. (ἀναγινώσκων) Οὐ! οὐ! ἀλλ' εἶ ἀπ' ἐπερίεργον!

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ καὶ ὁ ἄνω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(μὴ ἴδων τὸν Λοχαγὸν, προβαίνει παρατηρῶν μίαν συναλλαγματοκλήν τὴν ὅποιαν κρατεῖ) Ναί, ναί, ἡ συναλλαγματοκλή αὕτη ἐξέπεσε, καὶ σήμερον εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς; θὰ ἴδω τώρα ἂν ὁ παλαιὸς συστρατιώτης μου παρουσιασθῇ. Ἐὰν ἐσυναξῆ τὰ χρήματα, δὲν ἀμφιβάλλω παντελῶς, διότι εἶναι τίμιος ἄνθρωπος. (βάλλει εἰς τὸ θυλάκιόν του τὴν συναλλαγματοκλήν) Ὅπως δὴποτε πρέπει νὰ τὸν περιμείνω εἰς τὸ 'σπῆτι. (ἀποδύεται τὴν στολὴν του, ἢ ἀποβάλλει ἐπὶ τινος καρίγλας, καὶ ζητεῖ τὴν θαλαμειοθήκα του). Μὰ... ποῦ εἶναι ἡ βόμπα μου;... (βλέπει τὸν λοχαγόν). Ὦ! ποῖος κἀθηται ἐκεῖ; Δούλος σας ταπεινότητος, κύριε Λοχαγέ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Κατ' εκείνους τούς χρόνους.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βέβαια, εκείνον τὸν καιρὸν ὑπῆρχον πολλὰ ἄλλα πράγματα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πῶς σᾶς ἔτυχε ἡ παλαιὰ ἐκείνη ἑφημερίς;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Κύριος οἶδεν, ἴσως τὴν ἔρριψεν ἐδῶ ὁ υἱός μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μία ἑφημερίς εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται ἔργα τῆς ἐποχῆς μας μὴ προξενεῖ συγκρίνῃσιν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τὰ δάκρυα μὴ ἔρχονται εἰς τὰ μμάτια ὅταν τὴν διαβάζω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, λέγει, φίλε μου, ὁ Δαβὶδ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καυμένοι χρόνοι ποῦ εἶσθε; Τότε ἐζύσασμεν εὐχαριστημένοι.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ τώρα δύσκολα ἠμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν μὲ μόνην τὴν σύνταξιν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ω, πολὺ δύσκολον. Πρέπει νὰ περιορισθῆ κανεὶς, καὶ ἔτσι ἕκαμα ἐγώ. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔπινα ἄδολο κρασί, τώρα τὸ πίνω νερωμένο· τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐκάπνιζα ποῦρο καὶ τώρα καπνίζω προστυχότατον καπνόν· τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐφοροῦσα ρόμπα μεταξωτή, τώρα πρέπει νὰ εὐχαριστηθῶ μὲ τὴν μάλλινην.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅσα διὰ τὴν ρόμπα σου ὅμως σφάλεις, διότι, ὡς βλέπω, εἶναι μεταξωτή.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(Ἐκθυμωσθεὶς παρατηρεῖ τὴν θαλαμνοθεῖα) Τῶν ὄντι εἶναι μεταξωτή!

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ ἂν δὲν ἀπατώμαι εἶναι ἡ ἰδική μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ω! τοῦτο θὰ εἶναι διαβολικό. Πῶς μὴ ἔτυχεν ἡ ρόμπα σου;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(περιβλέπων) Καὶ ὅμως, κύριε λοχαγέ,

μοὶ φαίνεται ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὴν οἰκίαν μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καὶ ἴθι δυνατόν!

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σκεφθῆτε κλλά· πρὸ ἑκτῶ ἡμερῶν ἠλλάξατε οἰκημα, καὶ ἂν δὲν ἀπατώμαι ἐγὼ ἔλαβον αὐτὸ ὑπ' ἐνοίκιον.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ω! ναί, ἔχετε δίκαιον. Σᾶς ζητῶ χίλιας φοραῖς συγγνώμην.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν πειράζει! τὸ γνωρίζω ὅτι πάντοτε εἴσθε ἀφρημένοι.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὰ τοῦτο εἶναι παρὰ πολὺ! ἐγὼ εἰς ξένο ὄπητι, νὰ φορῶ ξένη ρόμπα! Ω! εἰν' ἐντροπή. (ἐκδύεται τὴν θαλαμνοθεῖα καὶ φορεῖ τὴν εὐλοὴν τοῦ ταγματάρχου).

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Εἶναι περιττὸν νὰ στενοχωρηῆσαι, φίλτατέ μου, μάλιστα χαίρω πολὺ ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν σύμπτωσιν χρεωστῶ τὴν ἐπίσκεψίν σου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καὶ χωρὶς τοῦτο θὰ ἕκαμνα τὸ χρέος μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἴσως λέγετε διὰ τὸ Σ[μα τῶν πεντακοσίων δουκάτων; Δὲν εἶναι δὰ καὶ τόση βία.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καλὲ τί λέγεις; Σ[μα;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν ἐνθυμεῖται; πρὸ ἔξ μνηθῶν. Ἡ σύνταξις δὲν ἐπληρώθη, τὸ ἐπιτήδειμα ὅμως ἐπληρώθη καὶ ἔλαβες ἀνάγκην χρημάτων.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(Κτυπὼν τὸ μέτωπόν του) Ω! ἀποθήκη ξεκουτιασμάρας ὦ θαυλονίκα! Ἀλήθεια, ἀλήθεια. Καὶ πότε εἶναι ἡ πτώσις;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σήμερον.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Σήμερον; Ἄ! καὶ πάλιν νὰ μὲ συγχωρήσης, τρέχω εἰς τὴν πόλιν καὶ εὐθὺς σοῦ φέρω τὰ χρήματα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν ἔχω βίαν, ἔχεις ἔπειτα τὰς ἡμέρας τῆς μακροθυμίας, ὡς λέγουσιν οἱ ἔμποροι.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Δὲν τ' ἀκούω αὐτά. Ὁ λοχαγὸς Ρινάλδης εἶναι πτωχός, ἀλλὰ πάντοτε ἐπλήρωσεν εἰς τὴν στιγμὴν τὰ Σ[τά του. Ἀπόψε θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ σ' ἐξοφλήσω. (ἀπέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Ὁ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ καὶ ἡ ΚΑΡΟΛΙΝΑ ἔσωθεν.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τί καλὸς ἄνθρωπος! κρῖμα νὰ ἦναι τόσο ἀφρημένος! Δὲν ἤξεύρω διατί ἐκεῖνος ὁ καταπραμένος ράπτῃς μὴ ἕκαμνε τόσῳ στενὸ τὸ φόρεμα! παντοῦ μὲ στενοχωρεῖ. Ἔοι! Καρολίνα, Καρολίνα.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(ἔσωθεν) Παπάκη.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ποῦ ἐτρόπως; ἔλα ἔξω.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Δὲν ἠμπορῶ, εἶμαι κλειδωμένη.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Κλειδωμένη; καὶ πῶς εἶναι δυνατόν!

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἔσυρα τὴν θύραν ὀλίγον δυνατὰ, καὶ τὸ ἐλατῆριον ἔκλεισε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(εἰς τὸ προσκήνιον) Κάτι λάκκον ἔχει ὁ φάβας (πρὸς τὴν Καρολίαν) Πές μου . . . εἶσαι μόνη;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μπᾶ! Εἶμαι καὶ δὲν εἶμαι.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πρόσεξε. Ἐὰν εὐρὼ αὐτοῦ μετὰ ἄνδρα, εὐθὺς θὰ τὸν φονεύσω.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μπᾶ, παπάκη μου, τί λέγεις; δὲν εἶναι ἄλλος κανεὶς ἐδῶ παρὰ ἡ μοδίστα μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καλά! ἔκβα λιπόν.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἄλλ' ἀφοῦ σοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἠμπορῶ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ποῦ εἶναι τὸ κλειδί;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Δὲν ἤξεύρω· θὰ τὸ βγάλεις ἴσως εἰς τὴν τσέπη σου χωρὶς νὰ τὸ στοχασθῆς.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Κολοκυθοκέφαλη! τόσῳ ἀφρημένον μὲ στοχάζεσαι; (εἰσιτάξι τὰ θύλακιά του) Μὰ . . . ἀλήθεια εἶπε, νὰ το! (πρὸς τὴν Καρολίαν) Εὐρηκα τὸ κλειδί.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μὴ ἀνοιξῆς ἀκόμη, παρακαλῶ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ διατί;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἡ μοδίστα ἐντρέπεται ἄγο.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ διατί ἐντρέπεται;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἐφόρσε διὰ δοκιμὴν ἐν φόρεμά μου . . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Λοιπόν, καὶ τί μὲ τοῦτο;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Δὲν ἐνδύθη ἀκόμη.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καλὰ, καλὰ, τὴν βοηθῶ κ' ἐγώ. (ἰλει ν' ἀνοιξῇ).

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(κρατεῖ ἔσωθεν τὴν θύραν) Μίαν στιγμὴν.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὴ μὲ κάμῃς νὰ χάσω τὴν ὑπομονήν;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἐτελείωσε.

ΣΚΗΝΗ Η'.

Ὁ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ, ΚΑΡΟΛΙΝΑ, ΑΛΦΟΝΣΟΣ *γυναικεῖα ἐνδεδυμένος, φέρον νυκτικὸν κεκρόφαλον.* καὶ ἐπ' αὐτοῦ *κορδίλην* (*carrucchio*).

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ω! Τί ὠραία νέα! (ὁ Αλφόνσος προσπιθεῖ νὰ κρυβῆ) Ποτέ μου δὲν εἶδα ἄλλοτε αὐτὴν τὴν νέαν.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Πρὸ ὀλίγου ἀποκατεστάθη ἐδῶ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἄ! Ἄ! ἔχω εὐχαριστήσιν. Σᾶς ἀρέσκει ὁ τόπος μας, κοπελλούλκα μου; (ὁ Αλφόνσος

κρύπτεται ὀπισθεν τῆς Καρολίνας) Καὶ πῶς δὲν
μοῦ ἀποκρίνεσθε; . . . Νομίζω ὅτι ἔπρε-
πε νὰ εἰπῆτε πολλά. (ὁ Ἀλφόνσος καὶ πάλιν
κρύπτεται). Λοιπὸν ἀπεφασίσατε νὰ μὴ
θμιλήσετε; (καθ' ἑαυτὸν) φαίνεται ὅτι δὲν
ἔχει πείραν. Δὲν ἀπέκτησεν ἀκόμη τὴν εὐ-
γενῆ μοδιστικὴν ἀναίδειαν (ὁ Ἀλφόνσος θέλει
νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου) ὦ! περιμεινᾶτε ὀλίγον
ἀκόμη, θὰ σᾶς παραγγείλω κ' ἐγὼ κά-
ποια πραγματάκια. . . Ἐγὼ. . . (πρὸς τὴν
Καρολίαν) θέλω νὰ σοῦ προσφέρω ἕξαρνα
ἕξαρνα ἐν δῶρον. . . ἐν δῶρον τὸ ὁποῖ-
ον. . . ἀλλὰ σὺ δὲν πρέπει νὰ ζεύρης
τί δῶρον θὰ εἶναι. Ἄφες με λοιπὸν μό-
νον μὲ τὴν δεσποινίδα.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(καθ' ἑαυτή.). Ὡ; φαίνεται τοῦ ἀρέσκει.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πήγαινε, πήγαινε, παιδάκι μου! θὰ μεί-
νῃς εὐχαριστημένη ἀπὸ ἐμέ.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἀγαπητέ μου παπάκη, εἶναι περιττὸν
διότι ἐγὼ διώρισα ἀρκετά.

ΤΑΧΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Διὰ τὰ δῶρα; ἀλήθεια;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἴσως. . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καλὰ, πήγαινε, θὰ παραγγείλω καὶ ἐγὼ
εἰς τὴν μοδίστα κάτι πρᾶγμα ὁποῦ μοῦ
χρειάζεται. . . .

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἀλλὰ ἡ δεσποινὶς ἔχει πολλὰς ἐργα-
σίας καὶ. . . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὰ θέλω νὰ συνομιλήσω μὲ αὐτὴν.
Πήγαινε εἰς τὸ μαγειρεῖο. Πιθανὸν ἀπό-
ψε νὰ δειπνήσῃ μαζί μας ὁ λοχαγός. Ξεύ-
ρεις ὅτι τοῦ ἀρέσουν τὰ γυαφάκια,
πήγαινε εὐθὺς νὰ ἐτοιμάσῃς μερικά.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω πῶς γίνονται.

ΤΑΧΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πήγαινε λοιπὸν εὐθὺς εἰς τὴν βιβλιο-
θήκην μου ἐκεῖ θὰ εὕρῃς τὸν ὁδηγὸν
τῆς μαγειρικῆς, θὰ ἰδῇς πῶς μαγειρεῖ οὐν
γερμανικὰ, ἰταλικὰ, γαλλικὰ. Μάθε ὅ,τι
δὲν ζεύρεις.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Ἀλλὰ, παπάκη μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐλα τώρα, θὰ μὲ ὑπακούσῃς, ἔμπρός.
(τὴν ὁθεὶ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς βιβλιοθήκης.)

ΣΚΗΝΗ Θ'.

Ὁ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ καὶ ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τώρα, ὦραία μου κυρὰ, εἴμεθα μόνοι.
Ἐλπίζω ὅτι θὰ μοῦ χαρίσῃς ἕνα λογα-
ράκι ἀπὸ τὸ ζαχαρένιο στοματάκι σου.
Ἀκόμη; Γιὰ πές μου, τί καλὰ φτιά-
νεις; Σκουφέτταις ἔ; (ὁ Ἀλφόνσος νεύει κα-
ταφατικῶς διὰ τῆς κεφαλῆς.) Ναι, ναι, μὰ
ζεύρεις τί; σκουφέτταις φτιάθουν ὄλαι
αἱ μοδίσται. Νὰ ζυπνήσετε, νὰ ζυπνή-
σετε, ψυχὴ μου. Δὲν ἔμπορεῖτε νὰ προ-
οδεύετε μὲ αὐτὴν τὴν δειλίαν ὁποῦ
ἔχετε. (ὁ Ἀλφόνσος ποιεῖ κίνημά τι σεβασμοῦ.)

Ἄ, δὲν σοῦ ἀρέσω διότι εἶμαι γέρος; Δὲν
εἶμαι βέβαια νέος πλέον, ἀλλὰ πάντοτε
εἶμαι χαρούμενος καὶ γενναῖος, καὶ πάν-
τοτε ἐννοῶ τὸ ὦραϊον. (ὁ Ἀλφόνσος ὑποκλίνεται.)
Ὅχι, ὄχι, ἀλήθεια σοῦ λέγω. Ἐγνώρισα
πολλὰς μοδίσταις, καὶ ὄλαι εὐχαριστή-
θησαν ἀπὸ ἐμέ. Τί λέγεις σὺ, πισσουνάκι
μου; εἶμαι ἐλευθέρως καὶ ἀπλοῦς στρα-
τιωτικὸς τέλος. Τί θέλεις νὰ ἦτο ἄν καὶ
σὺ συνέδες στενὴν φιλίαν μ' ἐμέ; ἀνα-
στενάξεις; καλὸ σιμάδι. Ποῦ εἶναι τὸ
χεράκι σου; διατί τὸ τρύπωσες ἐκεῖ μέσα;
(ἐκβάλλει κάτωθεν τοῦ ἐπανωφόριου τὴν χεῖρα τοῦ
Ἀλφόνσου, καὶ τὴν θοπεύει.) Τί ὦραϊο ἀγριοχε-
ράκι! Τὸ καυμένο, τὸ τρυφερὸ ἀγγελοῦδι
μου! βέβαια θὰ ἔκαμες πολλὰς χονδρο-
δουλειαίς, σάρωμα ἔ; θὰ ἔπλυνες τὰ πιάτα;
Εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως μακρὰ ἀπὸ τέτοια,
ἀλήθεια; Μὰ γιατί μοῦ γυρίζεις τὸ κε-
φαλάκι σου; Ἄφητέ με νὰ χαϊδέσω τὸ
πηγουνάκι σου (τῷ θοπεύει τὴν οἰαγὸνα)
Μπα Διάβολε γένεια ἔχεις κυρὰ μου! Ἄ!
δὲν τὸ πιστεύω, (τῇ ἀποσπᾷ τὴν κορδίαν)
ἄνδρας εἶναι! (τῷ ἀποσπᾷ τὸν κεφάλαιον) Νὰ
μὲ πάρῃ ὁ διάβολος, ἄνδρας εἶναι!

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Σᾶς ζητῶ μυριάκις συγγνώμην.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πῶς διάβολος εἶσαι;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Εἶμαι ὁ υἱὸς τοῦ λοχαγοῦ Ρινάλδη,
καὶ ἀγαπῶ τὴν δεσποινίδα θυγατέρα σας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὁ Σατανᾶς σοῦ τὸ σφουρίζε! Καὶ,
καὶ ἦσουν κλεισμένοι ἐκεῖ μέσα μὲ τὴν
θυγατέρα μου!

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐνεκα ἰδιατρόπου συμπτώσεως.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

ὦ! τὰ ζεύρω αὐτά, τὰ ζεύρω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Εἰς τὴν τιμὴν μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Κακοὺς χρόνους νάχῃς ἐσὺ καὶ ἡ τιμὴ
σου, καὶ ἀνάθεμά τον ὁποῦ σοῦ πιστεῖ! Καὶ
διατί ἐκουκουλώθηκες;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Διότι τὰ φαινόμενα μᾶς κατεδίκασαν, καὶ
ὁ Κ. Ταγματάρχης εὐηρεστήθη νὰ εἶπῃ ὅτι
θὰ ἐφόνευε τὸν ἄνδρα τὸν ὁποῖον θὰ εὐ-
ρισκεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς θυγατρὸς του.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναι, καὶ θὰ κρατήσω τὸν λόγον μου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσω ἕνα φόνον. . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναι, θὰ σὲ σκοτώσω.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐφόρεσα ἄγρηγορα ἄγρηγορα τὴν σκου-
φέττα καὶ τὸ ἐπανωφόριον τῆς θυγατρὸς σας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Θὰ κρατήσω τὴν σκουφέττα ὡς μαρ-
τυρίαν ἐναντίον σου (τὴν ἔτιμει εἰς τὸ θυλάκιόν
του) Ζητῶ ἱκανοποίησιν, ἀλλὰ ἱκανοποι-
ήσιν ὁποῦ νὰ κάμῃ κρότον.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἀλλὰ, κύριε, μὴ ἐκθέσετε τὴν τιμὴν τῆς
δεσποινίδος θυγατρὸς σας, ἥτις εἶναι πάντη
ἀθάνα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

ὦραία ἀθωότης! ὦραία τιμὴ! Δὲν
μὲ μέλλει τίποτε θὰ συναθροίσω ὅλην τὴν
οἰκογένειαν καὶ θὰ κάμω μυστικὸν πλημ-
μελειοδικεῖον. Ἐν τούτοις, κομψέ μου, δὲν
θὰ μοῦ ξεφύγῃ.

ΖΑΚ. ΑΝΘ. ΕΤΟΣ Δ.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ὅταν εὐαρεστηθῆτε μ' εὕρισκετε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τί λές; Νὰ σ' εὕρῃ; ἐδῶ θὰ μεί-
νῃς, ἐδῶ εἰς τὸ σπῆτι μου. Καὶ διὰ
νὰ μὴ ἠμπορέσῃς νὰ τὸ κόψῃς λάσπη,
θὰ λάβω τὸν κόπο νὰ σὲ κλειδώσω ἕ-
ως οὐ εἰδοποιήσω τὴν οἰκογένειαν.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Νὰ μὲ κλειδώσετε!

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναι. Καὶ μὴ ἐναντιωθῆς διότι κρά-
ζω τοὺς ἀνθρώπους μου.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

ὦπως ἀγαπάτε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐμὰ λοιπὸν ἐκεῖ εἰς τὴν βιβλιοθή-
κην μου. Ἐκεῖ θὰ εὕρῃς τὸ προσευχη-
τάριον καὶ ἄλλα ὅμοια βιβλία. Ἐτοι-
μάσου ν' ἀποθάνῃς.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἄλλ' ἂν δὲν θέλετε ν' ἀκούσῃτε τὰς
δικαιολογήσεις μου. . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε. Ἐμπρός;
σοῦ λέγω, μέσα.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἰπακούω λοιπὸν, ἀλλὰ δὲν εὐθύνο-
μαι εἰς τίποτε. (εἰσέρχεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην)

ΣΚΗΝΗ Ι'.

Ὁ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ μόνος

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐγὼ ἀναδέχομαι ὄλαι, καὶ ἔχω ὁ-
λην τὴν θεβαιότητα διότι μὲ ἐξασφα-
λίζει αὐτὴ ἡ δυνατὴ κλειδαριά (κλειδόνι)
καὶ τὸ κλειδί εἰς τὴν τσέπη μου. Ἀλ-
λὰ δὲν εἶνε διαβολοῖστορία; Ἄν ἤξευ-
ρα τοῦλαχιστον ποῦ ἐτύπωσε ἡ κό-
ρη μου. . . θὰ τῆς ἔτραφη τὸν λαϊμόν.
Ὅμως θὰ παρηλαισθῇ ν' ἀκούσῃ τὴν
ἀπόφασιν θὰ συναθροίσω ὄλαι τὰς γραίας
θείας καὶ μάλιστα ὄλαι εἶναι γεροντο-
κόριττα. Αὐταὶ εἶνε αὐτηρόταται εἰς
παρομοίας περιστάσεις, διότι ἔγιναγ πλέον
διαβόλοι ξυδάτοι καὶ δὲν αἰσθάνονται
συμπάθειαν.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

Ο ΛΟΧΑΓΟΣ και ο άνω

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Έδω είμαι πάλιν, κύριε Ταγματάρχα.
ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ω! έρχεσαι εγκαίρως.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ίππηγα να φέρω τα χρήματα· άλλ' ένόησα ότι το σανάλλαγμα έξωφλήθη.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πώς! έξωφλήθη;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ναι, παρατηρήσατε. Εύρηκα εις την τσέπην μου το Σ[μα, και έπομένως θά σου τὸ ἐπλήρωσα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Είς την τσέπην σου;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ίδού το.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Βέβαια, έχετε δίκαιον. Άφου εύρισκται εις την τσέπην σου θά ἐπληρώθη.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Έτσι εσκέφθηκα κ' εγώ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τότε να με συγχωρήσετε αν εξήτησα την πληρωμὴν χρέους έξωφληθέντος.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ω! δὲν βλάπτει.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν ἠμπορῶ να ἐνοήσω πῶς ἔχω τῶσφ μικρὸν μνημονικὸν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Έ! μικρὰ πράγματα, πάντοτε ἦσουν ὀλίγον ἀφηρημένος.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Όχι, αν καλοεξετάσης δὲν εἶχον να παραπονεθῶ δια τὸ μνημονικὸν μου, ἀλλὰ με τοὺς χρόνους ἀδυνατίζει και τοῦτο, καθὼς, π. χ. ζεύρω ὅτι εἶχα να σοῦ εἶπω κάτι τὸ ὁποῖον πολὺ με ἐνδιέφερε, και μόλις ἐμβήκεις εὐθύς τὸ ἐλησμόνησα, και δὲν ἠμπορῶ να τὸ ἐνθυμηθῶ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Κάγην πολεμικὸν νέον.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Όχι, Όχι. Την σήμερον δὲν ἔχομεν τοιαῦτα νέα. Και λές να πολεμήσωμεν πάλιν;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Άν εἴμεθα εις τὸ στρατόπεδον! Ἀλήθεια, κύριε Ταγματάρχα, πόσον διαφορετικὸν θά ἦτο τὸ πρᾶγμα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὰ τὸν κόσμο! Και πάλιν ὡς ἤρωες θά ἐφερόμεθα ὡς ἐκείνην την ἐποχὴν. Ἐνθυμῆσαι ὅταν μίαν σφαῖρα ψυχρὰ ἀπέρασε ἐπάνω εις τὸ στῆθος σου; ὦ! τί βλέπω.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τί βλέπετε;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σᾶς συχαίρω. Ἐν παράσημον!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἐγὼ παράσημον; (κυττάζεται.) Ναι, τρώνοντι! Ἀλλά... να με πάρη ὁ διάβολος αν ἠξεύρω πῶς τὸ ἔλαβα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δὲν ἠξεύρετε;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βόμβα να γίνη τὸ κεφάλι μου αν τὸ ζεύρω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ωραια! ἄχ, ἄ, χα!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

ἠμπορῶ ὅμως να ἐρωτήσω διατί δὲν φέρετε πλέον τὸ ἰδικὸν σας;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἐγὼ δὲν τὸ φέρω πλέον! ἀλλὰ και εις αὐτὸν τὸν τάφον με αὐτὸ θά με βάλλουν.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὲ συγχωρήτε, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔχετε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(κυττάζεται.) Ω διάβολε!..

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἐμάντευσα, πρὸ ὀλίγου ἐφορέσατε την στολὴν μου. Δὲν σᾶς τὰ λέγω ὅτι εἴσθε ἀφηρημένος;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Βέβαια! και σεις ἐφορέσατε την ἰδικὴν μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Δια τοῦτο μοῦ ἐπήγαινε πλατεῖα οὐτε σακκί.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Δια τοῦτο δὲν ἠμποροῦσα να κινήσω τὰ χέρια μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὲ συγχωρεῖτε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ω! δὲν βλάπτει, μικρὰ πράγματα· εἴσθε ἀφηρημένος, και δια τοῦτο συμβαίνουν. (ἀνταλλάσσει τὰς στολάς).

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἐλπίζω να μὴ μοῦ συμβῆ ποτὲ πλέον.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τώρα ἡ ὑπόθεσις τοῦ Σ[τος ἀλλάζει.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βέβαια. Εἶναι φανερόν. Τὸ Σ[μα δὲν ἐπληρώθη ἀκόμη. Εὐθύς θά ὑπάγω δια τὰ χρήματα. Ἄ! κεφάλι κολοκυθοκέφαλο! ἔχασα τὸν καλλίτερον καιρὸ, ἔτρεξα τὸσφ ὁποῦ δὲν ἠμπορῶ να ἀνασαινω, και ὁ ἰδρωτικὸς στάει ἀπὸ τὸ μέτωπόν μου. (Ζητεῖ τὸ ρινόμακτρον του, εὐρίσκει την σκούφια, και σπογγίζει τὸ μέτωπόν του, ἐνῶ δὲ ἐναποθέτει αὐτὴν εις τὸ θυλάκιόν του ἰννοεῖ τὸ λάθος) Μὲ συγχωρεῖτε... ἰδού περιεργὸ μανδῆλι, πιστεύω ὅτι και τοῦτο εἶναι ἰδικὸν σας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ω διάβολε! τώρα ἐνθυμοῦμαι! ὁ υἱός σας ἀτίμασε τὸ σπῆτι μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ω! ὦ και πῶς;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τὸ αἷμά μου ἐράζει μόλις εἶδα ἐκείνην την σκούφια.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τί; δια μία σκούφια;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ζεύρετε τίνος εἶναι;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Όχι, δὲν ἔχω αὐτὸ τὸ εὐτύχημα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Εἶνε τῆς θυγατρὸς μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τὸ πιστεύω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Και ζεύρετε ποῖος την φοροῦσε;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ωραιὰ ἐρώτησις; ἡ θυγατέρα σας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Όχι, μὰ δλους τοὺς διαβόλους! την φοροῦσε ὁ υἱός σου!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Δὲν εἶνε δὰ μεγάλο πρᾶγμα! τὸ να φορέση ἕνας νέος την σκουφέττα μιᾶς κόρης δὲν ἀτιμάζει πιστεύω τὸ σπῆτι.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἀλλὰ τὸν εύρηκα κλεισμένον εις ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Εἶς ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον; καλά. Ἐγὼ τὸν ἔκλεισα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Εἶς τὸ δωμάτιον τῆς θυγατρὸς μου;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὲ συγχωρεῖτε, ἐκεῖνο εἶναι τὸ δωμάτιον τοῦ υἱοῦ μου ἐδῶ και δύο χρόνια.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Νομίζετε πάλιν ὅτι εἴσθε εις τὸ σπῆτι σας;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(συνερχόμενος) Ω! διάβολε! κ. Ταγματάρχα, χίλια μύρια συμπάθεια. Τώρα ναι, εἶναι φανερό· ἐγὼ τὸν ἔκλεισα ἐκεῖ με καλὸ σκοπὸ, δὲν τῶθελα, ἦμουν ἀφηρημένος.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὴ σᾶς κακοφανῆ, κύριε Λοχαγέ, ἀλλὰ προχωρεῖτε παρά πολὺ. Να κλειδώνης ἕνα νέον με μίαν νέαν; Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ ἠμποροῦν να κάμουν ἀταξίαις.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βέβαια και δὲν εἶναι καλὸ πρᾶγμα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τὸ κελδὸν εἶναι ὁποῦ εύρηκα τὸ κλειδὸν εις την τσέπην μου.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Και ἔμως τὸ εἶχα βάλει εις την ἰδικὴν μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σήμερον ἡ τσέπαις μας ἔγιναν ἄνω κάτω.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Βέβαια, ἀλλὰ σᾶς συμβουλεύω να μὴ ἀφίνετε μοναχὰ τὰ κανακάρικὰ μας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὲ παραγνώρίζετε αν πιστεύετε ὅτι

δὲν τὰ προεῖδα ἀπὸ πολλῶν καιρῶν . . .
Ναὶ, ναί, κύριε λοχαγέ, ἐγὼ εἶμαι πολὺ
προφυλακτικώτερος ἀπὸ σὰς, καὶ ποτὲ
δὲν ἤμουν ἀφρημένος. Ἐκλείσαστε τὸν νέον
ἐκεῖ εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου. Ἡμπορεῖτε
νὰ τὸν ἐξετάσετε σεῖς ὁ ἴδιος; ἀλλὰ . . .
ποῦ ἔχω τὸ κλειδί; (ἱριυῶ εἰς τὸ θυλά-
κιόν του).

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ, κύριε Ταγματάρχα, δὲν εἶσθε ἀ-
φρημένος; ἄχ, ἄ, χὰ, τὸ κλειδί θὰ εἶναι
εἰς τὴν τσέπην μου. (τὸ εὐρίσκει).

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τρόντι.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(παρουσιάζων αὐτὸ μετὰ σοβαρότητος) Νομί-
ζω ὅτι σὰς ἔχχειρίζω τὸ κλειδί φρουρίου.
ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Θὰ ἐνθυμῆσθε βεβαίως τὴν πολιορ-
κίαν τῆς Μαντούρας καὶ τὸν τελευταῖον
πόλεμον;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τὸ τάγμα μας ἐθριάμβευσεν ἐκεῖ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τὸ πιστεύω.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μία βόμβα ἐπέρασε σύρριζα ἀπὸ τὴν
μύτη μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ ἐμὲ μ' ἐφθασε μία σφαῖρα, ἀλλ'
ἦτο κρύα.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἡμεῖς ἐδιοικούσαμεν τὸ ἡμισέληνον.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Μὲ συγχωρεῖτε. Ἦτο ἐν πρόχωμα. Τὸ
ἡμισέληνον ἦτο μακρύτερα δεξιᾶ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μά . . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὦ! ἐγὼ τὸ γνωρίζω.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄλλ' ἐγὼ ἤμουν μέρα νύκτα ἐκεῖ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Καὶ ποῦ ἤμουν ἐγὼ λοιπόν;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἐδῶ ἦτο τὸ κύριον στρατόπεδον, καὶ
ἐδῶ τὸ ἡμισέληνον. Ἐδῶ ἦσαν οἱ Δρα-
γῶνοι καὶ ἐδῶ τὸ τάγμα μας.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅχι, ὄχι. Ἐδῶ ἦσαν οἱ Δραγῶνοι
τῆς Σαβόιας.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τί λέγετε; ἐδῶ ἦτο ἕνας κρημνισμέ-
νος μύλος, καὶ ὀπίσω ἀπὸ τὸν μύλον . .

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὅχι, ὁ μύλος ἦτο μακρύτερα ἀριστερᾶ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄλλ' ἐγὼ, καὶ τώρα ἀκόμη τόσῳ καλὰ
τὰ ἐνθυμοῦμαι ὡς νὰ συνέβησαν χθές.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἄν εἶχα ἴλιγο γκέσσο θὰ σοῦ ἐσχιδί-
αζα τὰ πάντα. Σταθῆτε (ἐξάγει τὸ θυλά-
κιόν του χάρτιον, τὸ κόπτει εἰς τιμάχια, καὶ ἐ-
ξακολουθεῖ τὴν τοποθέτησιν) Παρατηρήσατε αὐ-
τὸ εἶνε τὸ φρούριον καὶ ἐδῶ ὁ μύλος.
Ἐδῶ ἀνοίξαμεν τὰς τάφρους καὶ ἐδῶ
ἐτοποθετήθησαν οἱ γρεναδιέροι μας καὶ
οἱ δραγῶνοι τῆς Σαβόιας.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(σχιζὼν εἰς τιμάχια τὸ Σ[μα]) Οἱ δραγῶ-
ναι ἦσαν ἐδῶ.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(βίπει τὸ τελευταῖον τιμάχιον) Ὅχι, ἐδῶ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλ' ἐσχίσατε τὸ
Σ[μα] μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὦ διάβολε!

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Μικρὰ πράγματα, εἶσθε ὀλίγον ἀφρη-
μένος. Ἀλλὰ δὲν βλάπτει μετὰξὺ ἐν-
τίμων ἀνθρώπων δὲν χρειάζονται ἐγ-
γραφα.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τὸ ζεύρω, τὸ ζεύρω δά! ἀλλὰ θυ-
μόνω, διότι ποτὲ ἔς τὴν ζωὴν μου δὲν
μοῦ συνέβη . . .

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

(ἰσθὼν) Πατέρα! εἶνε ὥρα νὰ φτιάσω
τὰ γιαπράκια.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἡ θυγατέρα σας ἔμιλει

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πρῶτον θὰ διώξω τὸν υἱόν σας ἀπὸ
τὸ σπῆτι μου. (ἀνοίγει)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΚΑΡΟΛΙΝΑ, ΑΛΦΟΝΣΟΣ καὶ οἱ ἄνω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Πάλιν μαζῆ εἶσθε!

ΚΑΡΟΛΙΝΑ

Σεῖς, παπάκη μου, μᾶς ἐκλειδώσατε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ψεῦστρα.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Μὲ διέταξες νὰ ἀναγνώσω τὸ βιβλί-
ον τῆς μαγειρικῆς καὶ νὰ μάθω νὰ μα-
γειρεύω Ἰταλικά, Γαλλικά, Γερμανικά,
καὶ ὅταν ἔστειλες μέσα τὸν Ἀλφόνσον
ἐνόμισα ὅτι τὸ ἔκαμες διὰ νὰ μὲ βο-
ηθῆσῃ νὰ μελετήσω.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ὦ! ἀνάθεμά σε! τώρα ἐνθυμοῦμαι.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ἄ! χὰ, χὰ! Ποῦ εἶναι λοιπόν, σύν-
τροφε, ἡ φρόνησίς σου;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Εἶπέ, πάτερ μου, ἕνα καλὸν λόγον.
Ζήτησε δι' ἐμὲ τὴν χεῖρα τῆς Καρολίνας.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Τι λές; Καὶ δὲν εἶσαι νυμφευμένος;

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Ἐλπισμόνησες ὅτι ἡ νύμφη ἔφυγε;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

ἔφυγε; ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Δὲν ἔλαβες προχθὲς ἐπιστολήν;

ΛΟΧΑΓΟΣ.

ἔχεις δίκαιον. Τὸ ἀλησμόνησα. Ὡς εἶ-
ναι τὰ πράγματα, κύριε Ταγματάρχα,
θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ κλείσωμεν διὰ
παντὸς μαζῆ τὸν νέον μὲ τὴν νεάν,
διότι, ἡμεῖς εἵμεθα ὀλίγον ἀφρημένοι
καὶ διὰ νὰ φρουρῆ κάμεις τὴν νεότητα
πρέπει καὶ αἱ αἰσθήσεις του καὶ αἱ σκέ-
ψεις του νὰ ἦναι πλήρεις.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

ἔχεις δίκαιον. Ἐγὼ δὲν ἐνατιοῦμαι,
ἀλλ' ἡ θυγάτηρ μου εἶναι μελλόνυμφος.

ΚΑΡΟΛΙΝΑ.

Πρέπει ὅμως νὰ ἐνθυμηθῆς, παπάκη
μου, ὅτι ὁ γαμβρὸς ἀπέθανε.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ἀπέθανε;

ΚΑΡΟΛΙΝΑ

Δὲν μᾶς εἰδοποίησαν σήμερον;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Ναὶ, ἀλήθεια. Δὲν τὸ ἐλπισμόνησα ὄ-
χι, ἀλλὰ . . .

ΑΛΦΟΝΣΟΣ.

Νὰ ἐλπίσω λοιπόν;

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Τὶ νὰ κάμωμεν; Ἡμεῖς δύο φοραῖς
τοὺς ἐκλείσαμεν μαζῆ. (λαμβάνει τὸν Ἀλ-
φόνσον ἐκ τῆς χειρός). Θυγατερούλα μου, ἔ-
λα ἴδῶ.

ΛΟΧΑΓΟΣ.

(λαμβάνει τὴν Καρολίαν ἐκ τῆς χειρός). Ἐ-
λα ἴδῶ υἱέ μου.

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

(βάλλον τὴν χεῖρα τοῦ Ἀλφόνσου εἰς τὴν τοῦ
λοχαγοῦ) Ἄγαπάσθε ἄν καλὸ ἀνδρόγυον
ΛΟΧΑΓΟΣ.

Ὅχι ἔτσι; αὐτὸ εἶναι τὸ ἀνδρόγυον.
(συζευγνύει αὐτοὺς διὰ τῆς ἀριστερᾶς).

ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ.

Σοὶ χαρίζω τὸ Σ[μα].

ΛΟΧΑΓΟΣ.

Καὶ ἐγὼ χαρίζω εἰς τοὺς νεονύμφους
μῖαν καλὴν συμβουλήν. Τώρα ὁποῦ ἐ-
νυμφεύθητε, νὰ προσέχετε μὴ ἦσθε ἀ-
φρημένοι.

(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

Ἐάν ἐκ τῶν ἤχων ἔλειπον τὰ πρῶτά μου τὰ τρία,
Παράφωτος καὶ ἀτελής θὰ ἦτον ἡ ἁρμονία.
Τὰ δ' ἄλλα μου τὰ τέσσαρα ἔς τοὺς ἤχους δὲν φωνοῦσι,
Ἐ τὴν ἁρμονίαν τοῦ σώματος οὐχ ἦττον συντελοῦσι.
Ἄν τώρα δὲ τὸ ὄλον μου ἔς τὴν λήγουσαν τονίσῃς,
Τὴν Ζάκυνθον πλειότερον βεβαίως θὰ ἐκτιμήσῃς.

Τῷ πρώτῳ λήσονται τὸ ἀνωτέρω αἰ-
νίγμα, ἢ σύνταξις δωρήσεται ἐν ἀντί-
τυπον τοῦ ὄραίου δράματος «Σάρα καὶ
Κάρολος».

ΠΟΙΗΞΕΙΣ.

ΕΥΧΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ

Π. Σ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΟΣ

ΙΟΥΛΙΑΣ Α. ΡΑΛΛΗ. (*)

Τώρα που πρωτοτάξιδο θ' ἀπλώσης τὰ πανιά σου,
 Ὡς τοῦ κόσμου τ' ἄγρια πέλαγα, παιδί μου, ν' ἀρμενίσῃς,
 Καὶ ἀντὶ νὰ ζέκῃς ἔς τὸ γιὰλό καὶ ἔς τὴν τρελλὴν χαρὰ σου
 Νὰ παίζῃς μὲ τὰ κύματα καὶ νὰ ζητῇς νὰ κλείσῃς
 Ὡς τὰ δάκτυλά σου τὸν ἀφρό, τὴν ψεύτικη εὐμορφία τους,
 Χίλιαις φοραῖς θὰ νὰ τὰ ἰδῇς, θολὰ ν' ἀνεμοδέρνουν
 Τριγύρω σου ἄστατα, σκληρὰ, μὲ τὸ ῥοχαλιασμά τους,
 Καὶ ἔς τὴν πλατεῖά τῆ ῥάχῃ τους ἀχόρταγα νὰ σέρνουν
 Συντρίμματα καὶ χαλασμούς, τώρα κ' ἐγώ, παιδί μου,
 Σοῦ στέλνω τὴν εὐχή μου.

Πῶς φεύγει ὁ χρόνος ὁ σκληρός! . . . Ἐχτές τὸ πρῶτο χνουδι
 Που στόλιζε τ' ἀδύνατα, τ' ἄμεστα τὰ φτερά,
 Ἡ μάνα σου ἔς τὸν κόρφο τῆς σ' ἐσφιγγε πεταροῦδι,
 Καὶ σήμερον ἀητόπουλο πετᾶς γοργὰ, γοργὰ!
 Καὶ δὲ φοβάσαι σύγνερα, κί' ἀντάρα δὲ σὲ σιαρίζει
 Ὡς τῆς νειότης τὰ ψηλώματα περνᾷ τ' ἀγριοκαίρι
 Που κάπου κάπου ἀνέλπιστα τὸν οὐρανὸ σκεπάζει,
 Κ' ἔρχετ' εὐθύς ἡ ξαστεριά, τὸ φῶς, τὸ καλοκαίρι
 Εἶν' ἡ ἀγάπη φυλαχτό Ἐχε καὶ σὺ μαζύ σου
 Πάντοτε τὴ δική σου.

Προφύλαξέ τὴν ἔς τὴν καρδιά. Θᾶναι γιὰ σένα ἐλπίδα,
 Θᾶναι γιὰ σὲ παρηγοριά καὶ σκέπη καὶ λιμάνι . . .
 Μὴ λησμονήσῃς τὴ φτωχὴ, τὴν ἄχαρη πατρίδα,
 Καὶ τὰ παλῆά μας κόκκαλα Θυμήσου διὰ δὲ φθάνει
 Ὅλου τοῦ κόσμου ὁ θησαυρός, παιδί μου, νὰ πληρώσῃ
 Μία φοῦχτ' ἀπὸ τὸ χῶμά σου, μία στάλα ἀπ' τὸ νερό σου.
 Ἐχει πικράδα ἡ ξενητεία, κί' ὅσα καλὰ ἂν σοῦ δώσῃ
 Ἐδῶ νὰ τρέχῃ πάντα ὁ νοῦς, οἱ πόθοι, τ' ὄνειρό σου
 Ἀγάπησέ τὴν ἄν ἐμέ αὐτ' εἶν' ἡ προσταγή μου,
 Ἄν θέλῃς τὴν εὐχή μου.

Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ.

(*) Δημοσιεύοντες τὸ κατόπιν μετὸν πάθος καὶ καλλιθηναίας στιχοῦργημα τοῦ Κ. Μεσ-

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ

ΙΟΥΛΙΑΣ Α. ΡΑΛΛΗ

ΝΕΟΝΥΜΦΟΥ

Π. Σ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ.

Τῷ ΦΙΛῷ Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤῃ.

Τὸ ἀητοπούλι τ' ἄφοβο μὲ τὰ γοργὰ φτερά του
 Ἐπέταξε ἔς τὸν οὐρανὸ κ' ἐσχίζε τὸν ἄερα,
 Κ' εἶχε κοντὰ ἔς τὸ πλάγι του, γλυκεῖα παρηγοριά του,
 Ἀητοπούλα λιγερὴ ποῦ ἔλαμπε ἔς τὸν αἰθέρα
 Πλὴν ἐσυγνέφιασε ὁ οὐρανός, κ' ἐφούσκωσε τὸ κύμα,
 Ἀστροπελέκια καὶ βρονταῖς καὶ μαύρη ἀνεμοζάλη
 Ἀνακατόνουν τὰ στοιχεῖα, κάνουν τὸν κόσμον μνήμα,
 Λὲς κ' εἶναι ἡ μέρα ἡ φοβερὴ, ἡ ὕστερη, ἡ μεγάλη
 Ἀχ, συμφορά! τ' ἀητόπουλο ἐπέτας ἄν ξεφτέρι,
 Ἄλλ' ἔχασε τὸ τέρι.

Ἴσως μὴν ἐλησμόνησε τὴν ἅγια του πατρίδα
 Γιὰ μία στιγμή ἔς τὰ λαμπυρὰ μάτια τῆς συντροφιάς του,
 Ὅπου ἐπεράσανε βαθυὰ ἄν φλογερὴ ἀχτίδα,
 Κ' ἐπλήγησαν κ' ἐζάλισαν τὰ φύλλα τῆς καρδιάς του;
 Ἀχ! τῆς πατρίδος ὁ ἔρωτας εἶναι γλυκός, μέγας,
 Μόνον ὁ ἔρωτας ὁ ἄγνός ποῦ τὸν Θεὸν λατρεύει,
 Δύναται νὰ ἴναι ἀδελφί του, καὶ δὲν τοῦ μοιάζει ἄλλος,
 Γιατὶ κί' αὐτός ἔς τὸν οὐρανὸ πατρίδα νέα γυρεύει
 Μήπως καὶ δὲν ὑπήκουσε, φίλε, τὴν προσταγή σου,
 Καὶ τοῦ ἔλειψε ἡ εὐχή σου;

Ἀλλὰ γιὰ τοῦτο θὰ ἴπταις κόρη χαριτωμένη,
 Ὡστε ἡ λαμπάδες τῆς χαρᾶς νὰ γίνουν κερὰ μαῦρα;
 Ἦτανε ἀνάγκη νὰ χαθῇ ἡ ἀγγελοστολισμένη
 Γιατὶ ἔς τὸ νεῖο τὸν ἄχαρο ἀναψε ἀγάπης λαύρα!
 Ὅχι ἄλλ' ὑπάρχει δύναμις κρυφὴ ποῦ δὲν ψηφάει
 Φτώχεια καὶ πλοῦτη, γηραιὰ καὶ νεότη ἀνθοδρυσάτη . . .
 Καὶ μὲ δρεπᾶνι ἀχόρταγο κόβει γοργὰ καὶ πάει,
 Καὶ ἀφίνει ὀπίσω τὴν ἐρμιὰ χωρὶς νὰ στρέψῃ μάτι . . .
 —Ποῖος δύναται ν' ἀνισταθῇ, καὶ ποῖος νὰ τὴν νικήσῃ,
 Ὅπου νικάει τὴ φύσι;

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1874.

Κ. ΜΕΣΣΑΛΑΣ.

σάλα, ἀνογκίον κρίνοισιν ν' ἀναδημοσιεύσωμεν καὶ προτάξωμεν αὐτοῦ τὴν ἄνω περιπαθῆ καὶ εὐφάνταστον τοῦ ἔθνικου ποιητοῦ «Εὐχὴν», πρὸς ἣν τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ Κ. Μεσάλα ἀναφέρεται. Ἐν τούτοις συγχάρομεν τῷ Κ. Μεσάλα ἐπὶ τῇ πρώτῃ ταύτῃ καὶ ἐπιτυχίᾳ μολπῇ τῆς Ἑλληνίδος λύρας του, ἔργα ἐπάμειλλα τῶν ἰταλικῶν αὐτοῦ καλλιτεχνημάτων προ- ἀνεκρυσσμένη.

ΠΡΟΣ ΣΕ.

Μαγευμένος κάθε αὐγοῦλα
Μένει ὁ ἥλιος σὰν σὲ ἰδῆ,
Μὴν ἦσ' ἄγγελος Ξανθοῦλα
Κ' ἤλθεις ἀγνωστος ἔς τὴ γῆ;

Ἐπὶ ζήλια τὸ φεγγάρι
Κι' ἀπὸ ἀγάπη φλογερῆ
Χλωμοτρέμει γιὰ νὰ πάρῃ
Μιὰ ματιὰ σου σπλαγχνικῆ.

Ἔδα, κρίνα, ἔπου πατήσης
Ξεφυτρῶνουν δροσερὰ,
Καὶ τ' ἀηδὸνι ἄμα λαλήσης,
Εὐθὺς παύει τὴ λαλιά.

Ὀδὸς ἄγγελος ἔς τὰ βάρη
Τῆς καρδιάς σου κατοικεῖ
Καὶ χαμογεῶν, τὰ πάθη
Τῶν ἀνθρώπων ὡς θωρεῖ.

Ἄνοιξις δροσάτη ὠραία
Σὲ ἀναδέχτηκε μικρὸ
Κ' ἐπλεξε μὲ ἄνθη νέα
Τ' ὄνομά σου τὸ θεϊκό.

Αἰ, δὲν εἶμαι ἀπατημένος,
Εἶν' Θεὸς ἡ φαντασιὰ,
Καὶ γι' αὐτὸ εἶμ' ἐρωτευμένος
Ἐμπροσά ἔς τὴν εὐμορρίαν.

Ὁ ἄπῃς ἴσως— παραμύθια
Πάντα γράφει ὁ ποιητής·
Ὅχι, ὄχι, τὴν ἀλήθεια
Ἵμνεῖ πάντα δυστυχής.

Ἐσυχος τὸν ἔρωτά του
Ἐστὴν καρδιά του κλεῖ βαθεῖα,
Δέξου τὰ σεβάσματά του,
Σεμνὴ κόρη, ἀγγελικιά.

A. ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΣ.

ΤΗ:

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ

ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΗΣ

Γιατί τέτοιο παράπονο,
Τί σὲ πικραίνει, φῶς μου;

Γιατί τὰ μάτια τὰ γλυκὰ
Τὸ δάκρυ νὰ τὰ πνίγῃ;
Ἐσὺ νὰ κλαῖς, ἐνῶ χαρὰ
Εἶσαι κ' ἐσὺ τοῦ κόσμου,
Ἄνθος κ' ἐσὺ π' ἀνοίγει;

Μὴ σῶβρηκε ἡ μανοῦλα σου
Γαμβρὸ γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ,
Καὶ κλαῖς πῶς ἔτσι τρυφερῆ
Τὴ μάνα θεὸ ν' ἀφήσῃ;—
Πάλι ἂν νυφοῦλα ἐπόθησε
Ἐσὲ νὰ καμαρώσῃ,
Γι' αὐτὸ θὰ τὴν λυπήσῃ;

Φεῦ! δὲν ἐπρόφθασ' ἡ πικρὴ
Γιὰ νὰ σὲ στεφανώσῃ,
Πέντ' ἔξῃ βόδα ελεῖπανε
Ἀκόμη ἀπ' τὸ στεφάνι,
Ποῦ ὁ Χάρος τοῦ ἔβαλε μοσκιῆς
Πῶς θὰ τ' ἀποτελειώσῃ,
Καὶ νύφη του τὴν κάνει.

Ὡ, μὴ βαρύνῃς τὸν Θεὸ
Μὲ τὰ παράπονά σου,
Ἀνίσως καὶ τὸν δρόμο σου
Μὲ κυπαρίσι σπέρνει·
Δὲν ἐστερήθηκε κι' αὐτὸς
Ἀπὸ τὴ συντροφιά σου,
Γιὰ κείνη ποῦ σοῦ παίρνει;

Μὴν κλαῖς, καὶ δὲ μὰς λησμονεῖ
Εἶναι καλὴ μητέρα·
Ὁ ἄκοῦς τὰ βράδυνα νᾶρχεται
Νὰ σοῦ φιλῇ τὸ στόμα·
Μὴν κλαῖς καὶ σφάζεις τὴν καρδίαν
Τοῦ δυστυχῆ πατέρα,
Πῶχει ὄρφανὸ τὸ στρώμα.

Μαννάδες, ὅποια ἔχει ἀπὸ σᾶς
Ἐστὸν οὐρανὸ ἐν ἀστέρι,
Καὶ θέλει ἔς τ' ἀγγελουδί της
Νὰ στείλῃ τὰ φιλιὰ της,
Μία μάνη φεύγει σήμερα,
Καὶ ἀπ' ἀγγελουδία ξέρει,
Γιατ' εἶχε ἰδῶ ὀδικά της.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 4 Ὀκτωβρίου 1874.

A. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ.

Ο ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝ ἀγγέλλει πᾶν βιβλίον πεμπόμενον
πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΑΥ-
ΤΟΥ ΜΕΧΡΙΣ ΕΝΩΣΕΩΣ (ἔτη 1815—1864) τομ. Α'. ὑ-
πὸ Π. Χιτώτου ἱστοριογράφου κλ. Ἐν Ζακύνθῳ τυπογραφεῖον
ἡ «Ἐπτάνησος» 1874. Τιμ. Δρ. 6,—

ΜΕΛΕΤΗ ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ὑπὸ Ν.
Πολίτου Τόμος Πρώτος. Μέρος Β'. Ἐν Ἀθήναις Δρ. 4,—

ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΠΤΟΧΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ μυθιστορία
JULES ROUQUETTE, μετάφρασις Α. Γ. Παναγιωτοπούλου.
Τεύχος Α'. ἐν Ἀθήναις, τύποις Ἑλλήν. Ἀνεξαρτησίας 1874 Δρ. —,50

ΜΗ ΜΕ ΑΗΣΜΟΝΕΙ, ἐπεισόδιον τῆς τελευταίας Κρητικῆς
ἐπαναστάσεως ὑπὸ Ἀγγέλου Καλκάνη, μετάφρασις Ἰωάν-
νου Σ. Μάνεση. Δρ. —,80

ΔΟΚΙΜΙΟΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ἐμμέτρως ἐξελληνι-
σθέντων ὑπὸ Ἀνδρέου Μαρτζώκη Δρ. 4,—

ΔΙΑΦΩΝΙΑΙ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος ΔΕΣΤΥΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
τῶν ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ καθηγητῶν ΚΑΛΛΙΓΑ
Καὶ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ὑπὸ Δ. Θ. ΣΩΜΕΡΙΤΗ διδά-
κτορος τῆς νομικῆς. Φυλλάδ. Α'. Τυπογρ. Ἐπτάνησος 1874.

Η ΜΟΙΧΑΛΙΣ ὑπὸ τοῦ Κ. δόκτορος ΖΙΦΦΟΥ μετάφρασθεῖσα
ὑπὸ * * * Δρ. —,50

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ δράμα μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ ἰτα-
λικοῦ ὑπὸ Γ. ΣΦΗΚΑ. Δρ. 4,50

ΣΤΙΓΜΑΙ ΔΑΚΡΥΩΝ ὑπὸ Δ. Ἠλιακοπούλου Δρ. —,70

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΟΙ προμηθεύοντες 10 συνδρομητάς εἰς τὸν « ΖΑΚΥΝΘΙΟΝ ΑΝΘΩΝΑ » προπληρόνοντας τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των, λαμβάνουσι ἐπὶ ἐν ἔτος αὐτὸν δωρεάν.

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιώσιν ἐγγράφως τὴν Διεύθυνσιν περὶ τούτου ἵνα γνωρίζῃ τοῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια.

ΟΥΔΕΜΙΑ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αἰτήσεις ἄνευ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ δέον νὰ ὦσιν ἀπηλλαγμέναι ταχυδρομικῶν τελῶν καὶ νὰ ἐπιγράφωνται οὕτω.

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικ. Συγγράμ. « Ζακύνθιος Ἀνθῶν » εἰς Ζάκυνθον.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ἄρχονται τὴν 1ην ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας ἐν Ζακύνθῳ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῳ	δραχμαὶ νέας	8
» ΤΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ καὶ ταῖς ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ		9
» ΤΟΥΡΚΙΑ καὶ ΑΙΓΥΠΤῳ	φράγκα	10
» ΡΩΣΙΑ	ξούβλια ἀργυρᾶ	3
» ΤΑΙΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΙΣ	φλωρίον	4
» ΤΗ ΛΟΙΠῃ ΕΥΡΩΠῃ	φράγκα	12

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ Τυπογραφείῳ ὁ « ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ », παρὰ τῷ ἐμπορικῷ Γ. Κ. Σφήκα καὶ παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Ι. Τσακασιάνῳ.

 Τὸ γραφεῖον τῆς διευθύνσεως τοῦ « ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ ΑΝΘΩΝΟΣ » κεῖται πλησίον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τοῦ Κυρ. Δημητρίου Βέρρα